

MESERIAȘUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztos ipart”

Nevoia ajutorării meseriașilor

de Prof. GR. TRANGU-IAȘI fost ministru al Muncii

Problema creditului constituie una din cele mai esențiale pentru viața economică. În general, se poate afirma că economia modernă este o economie de credit. Unii economiști o numesc economie fiduciară și rădăcina acestui din urmă cuvânt este teimologie legată cu noțiunea de credit.

În primul rând, trebuie să afirmăm că, în general, creditul nu se poate crea prin lege, ci numai organiza prin ea. În această privință afirm: creditul nu este decât un reflex psihologic al condițiilor economice.

Singurul lucru pe care creditul îl cere legiuitorului e securitatea statică a creditorului. Or, fără a fi puse în cauză persoane sau guverne, se impune constatarea că nu numai la noi ci în toate statele, au apărut diverse legi, care sub formă de concordate, moratorii, conversiuni sau pur și simplu reduceri de creanțe, au impiedicat asupra caracterului sacru al raportului de credit.

Un mare jurist, profesorul Rippert, și-a intitulat o lucrare: „L'art de ne payer pas ses dettes”.

E drept că după reajustarea creanțelor la capacitatea de plată a debitorilor s'a venit cu unele măsuri menite să asigure creanțele. E destul să citez legea asupra contractului de consignatie, menită să dea maximum de siguranță vânzării de credit. Apoi, noua lege a cambiei prin care cambia este considerată titlu executor.

Totuși creditul n'a putut apare. S'a hotărât ca prin instituțiile înființate de stat să se creeze organisme capabile de a acorda credite diverselor categorii sociale ținându-se seama de anumite necesități politico-sociale. Astfel s'a creat creditul pentru agricultori și meseriași.

Dacă cercetăm cu atenție „Contribuțiunile la problema reorganizării creditului în România”, constatăm că în 1935 totalul meseriașilor era în România de 210.787 din care 65 la sută români și 35 la sută minoritari și străini, deci pe lângă interesul economic care dictează ca meseriașii să-și poată găsi creditele necesare, o imperioasă nevoie națională cere aceasta.

Pentru această categorie instituțiile de credit sunt deosebit de importante.

Cum îmi scrie un industriaș: „Meseriașul pornește totdeauna de jos; oricât de bun și de perfect profesionist ar fi el, nu poate înfrânge greutatea lipsurilor de capital în primul rând, de aceea și creditul și numai creditul poate fi salvator”.

Să vedem ce credite s'au acordat micilor meseriași.

Anul	Credite aprobate Lei	Credite efectiv plasate Lei
1925	55.600.000	9.664.410
1927	110.976.500	91.183.550
1929	121.067.100	71.761.950
1931	52.612.500	50.401.207
1933	43.099.100	44.408.692
1935	43.099.100	41.971.363

Reținem această ultimă cifră: 41.971.363.

La anexa 11 op. cit. găsim că 7,4% din creditele acordate în 1930 de către băncile populare au fost obținute de meseriași.

S'a acordat de către băncile comerciale, nu ca intermediare ale Societății Naționale de credit industrial, în perioada 1 Ian. 1931—1 Ian. 1936 meseriașilor și micilor industriași 436.724.000 lei.

A patenta fixások adóit is emelni fogják

A pénzügyminiszter rendelete a múlt évi adók
áthozatalára vonatkozóan

A pénzügyminiszter 496.269 számú rendeletével utasította a pénzügyi hatóságokat a múlt évi adóknak ideai költségvetési évre való áthozatala ügyében. A pénzügyminiszter idézi a Monitorul Oficial 76. számában megjelent törvény szövegét és azután annak következő magyarázatát adja:

**NEM A JÖVEDELMET, HANEM
AZ ADÓT KELL ÁTHOZNI**

A törvény szövegéből kitűnik, hogy nem a jövedelemnek, hanem adónak átvitelét kívánta a törvényhozó. Erre az intézkedésre azért volt szükség, hogy ne váljék szükségessé az adót a jövedelem arányában megállapítani. A rendelkezés következtében egyszerűen az 1937—38. évi adókönyvekből át kell vinni az adót a 1938—39. évi matrikulokba és más intézkedésre nincs is szükség. Mindazonáltal az adóátvitel eszközéséről legkésőbb május 25-ig kell jelentést tenni a pénzügyminisztérium egyenes adóügyi osztályának. Ezt a terminust azért tűzte ki a pénzügyminiszter, mert május 15-ig van adva határidő arra, hogy az adótörvény 60. paragrafusa értelmében bizonyos levonásokat eszközöljenek. (Jelzőlogos és kirografált terhek kamatait, stb.) ugy, hogy az adóátvitel ebben az időpontban már véglegessé válik.

Az adóátvitel az adókönyvbe (matricol) bevezetett összes adókra vonatkozik. Így tehát a mezőgazdasági és épületadókra is, amelyre nézve az átvitelt a pénzügyminiszter 1937. december 22-én kelt rendelete szerint kell végrehajtani (ismeretes ugyanis, hogy az ingatlanok adójának átvitelezésére nézve már a múlt esztendőben történt intézkedés. Ezeket az adókat emelés nélkül viszik át).

Vonatkozik az átvitel a kereskedelmi adóra és pedig az összes kereskedelmi adókra, tehát azokra a patenta fixásokra is, akiknek osztályozásuk még le nem járt, azokra, akiknek osztályozásuk 1938. március 31-én járt le, továbbá a vállalatokra, a jogi személyiséggel bíró mindenféle társaságra, akár minimális adóval voltak megróva, akár könyvek szerint adóztak. Így tehát a részvénytársaságok adójára is.

A professzionális adót és a patenta fixába tartozó kisiparosok adóját is, amely a kiskereskedő adójával egyenlő elbírálás alá esik, valamint az összes szabadfoglalkozásuk adóját, hasonlóképpen a jövő évre írják elő. Nem kell azonban az alkalmi jövedelmek adóját áthozni, amelyekre nézve egyszer és mindenkorra adtak be az adótörvény értelmében adóvallomást és amelynek adója csak egyszer jár.

Az adóemelés

A pénzügyminiszter rendeletének második része az adóemelésre vonatkozik és idézi a törvénynek azt a rendelkezését, hogy az elementáris és, komplementáris adóknak az államot illető részét egyötöd részével felemelve kell áthozni az ideai esztendőre.

Annak az előnynek ellenértékeképpen, hogy az ideán nem lesz adókievetés, a pénzügyminiszter indokoltan találta a tavalyi adót megfelelően felemelni. Egyébként is ezt az adóemelést az általános közgazdasági helyzet is indokolta teszi, amely az 1937. évben kielégítő módon fejlődött, amit a mezőgazdasági és ipari termékek nagybani árai is

igazolnak. Múltánysnak látszik, hogy ebben az arányban az állam jövedelme is növekedjék. Ennélfogva az adónak egyötöd részével való emelését rendeli el a törvény, azonban csak a kereskedelemről, származó jövedelmek adójánál. Ezt az emelést az adókönyvekben egy új rovat létesítésével kell kitölteni, amelynek ez a felirása „Spor 1/5”. A végeredményt azután, amely az egész adót feltünteti, ennek beszámításával összegezzük. Ha tehát egy kereskedőnek, vagy iparosnak, illetve szabadfoglalkozásának tavalyi adója 1000 lei volt, akkor ezt úgy kell áthozni az ideai esztendőre, hogy az adója 1200 leire emelkedjék.

Vedem, deci, cât de mici sunt sumele cu care instituțiile de credit existente au venit în ajutorul meseriașilor, care sunt destinați de a forma clasa de mijloc românească, atât de necesară evoluției sociale.

S'a căutat a se remedia această stare de lucruri prin creșterea creditului meșteșugăresc, însă garanțiile cerute solicitanților depășesc posibilitățile pe care această categorie socială le poate avea.

De aceea soluția problemei creditului meșteșugăresc nu poate veni decât dela redresarea generală a vieții economice! Creditul nu este decât unul singur, credința pe care inspiră condițiile generale economice. În cadrul lor se pot desvoltă instituțiile de credit și astfel diversele categorii

sociale să poată obține creditele de care au nevoie. Însă până atunci colaborarea dintre diversele organisme de credit și dezvoltarea spiritului de mutualitate și cooperare între cei interesați se poate oferi posibilități de existență.

De mult m'a preocupat și am scris asupra problemei mobilizării datoritiilor de incasat de micii comercianți și meseriași.

Nu e locul să dezvolt problema. Un meseriaș, sau un mic negustor, are în registrele sale sute de mii de lei de incasat și nu-și poate procura o mie de lei. Creanța sa este imobilizată.

Am lansat ideia emisiunii de trate asupra debitanților și negocierea lor într-o „marjă” oarecare.

Despre aceasta însă, voi vorbi cu alt prilej.

Az adóátvitel jogerős

Az adóátvitel adminisztrációs úton történik, vagyis az adókövető szervek végzik az áthozatalt és az jogerős lesz úgy a kincstár, mint az adózókra nézve is, anélkül, hogy joguk volna felebbezéssel vagy recurs-al élni.

A miniszteri rendelet további része azt a súlyos intézkedést tartalmazza, hogy tekintettel arra, hogy az adóátvitel jogerős helyzetet teremt, amelyet úgy sem lehet a rendes jogszabályok szerinti jogorvoslatokkal megtámadni, ennél fogva az adóátvitelt még csak közölni sem fogják a felekkel, hanem azt az ellenőrző szervek útján hajtják végre közigazgatási úton. Ez annyit jelent, hogy végleges fizetési meghagyást, felhívást (somaile de plată) bocsátanak ki minden adózóhoz az egész évre és azt a rolokban azonnal előjegyzik, minthogy már 1938 április 1-től kedve válnak az új adók esedékessé.

Ami az új vállalatok adófizetését illeti, az olyan személyek megadóztatását, akiknek adómentességük lejárt, a pénzügyminiszter idézi a törvénynek azt a rendelkezését, hogy az év folyamán hivatalból kell megállapítani az adót azokra nézve, akik deklarációt benyújtottak és azokra nézve, akik nem adtak be deklarációt, végül azokra nézve is, akik adómentességet élveztek, de ez az adómentesség 1938 április 1-én, vagy az ekkor kezdődő költségvetési év folyamán lejár.

Az adókat, mint említettük, változatlanul kell átvinni a jövő esztendőre, 20 százalékkal felemelve, az adótörvény 60. paragrafusában foglalt levonásokra (jelzálogos vagy kirografált tőkék kamatai stb.) való tekintet nélkül. Ezeknek levonását azután az április 1 és május 15 között benyújtott kérvények alapján utólag fogják eszközölni. Ezeket a levonásokat is a pénzügyi hatóságok május 16—május 25 között kötelesek elvégezni.

AZ ÚJ 2% ADICIONALE

Foglalkozik a pénzügyminiszteri rendelet az új 2 százalékos adiccionális adóról szóló törvényes intézkedésekkel is. Ezt a nemzetvédelmi adót a törvény szerint minden elementáris, vagy komplementáris adó alá eső jövedelem után kell számítani.

Minthogy ez az új adiccionális adó 1938 április 1-től kezdve fizetendő, a miniszter felhívja az adókövető hatóságok figyelmét arra, hogy úgy az adókönyvekbe, mint a rolokba új speciális rovatot vezessenek be, amelybe be kell írni az adiccionális adót, véglegesen kiszámítva. Ennek a rovatnak ezt a címet kell adni: „Apărarea națională”. Erre a rovatra azért van szükség, mert az ebből folyó jövedelmet külön utalják át nemzetvédelmi alapra.

Az 1938—39. évre benyújtott adóvallomási íveket az iratokhoz csatolják és ezt a kincstár más körülmények között felhasználja.

A pénzügyminiszter utasítja a pénzügyigazgatókat, hogy az alárendelt szerveket a jelen körreletről azonnal értesítse, hogy a rendelkezéseknek kellő időben eleget tehessenek és így az adóátvitel mindenféle adónemre vonatkozóan a leggyorsabban lebonyolítható legyen és a kincstár már április hónap első napjaiban jövedelemhez jusson. Ugyanez vonatkozik a 2 százalékos új adiccionális adó kivetésére nézve is.

A RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOK ADÓVALLOMÁSA

Múltkor számunkban közöltük az Ugir értesítést, amely szerint a részvénytársaságok, dacára annak, hogy az idén nem lesz adókövetés, mégis kötelesek adóvallomást benyújtani, illetve a mérleg és nyereség-vesztesség számlát csatolni a pénzügyigazgatósághoz intézett deklarációhoz. Ennek kiegészítése most az a felhívatalos közlés, amely szerint a részvénytársaságok valóban kötelesek adóvallomást beadni az idén is, dacára az adóátvitelnek és pedig legkésőbb április 30-ig. Erre a többi adók szempontjából van szükség, mint amilyenek a tőkekamatadó és a fizetések utáni adó. A részvénytársaságokon kívül azonban semmiféle más kereskedelmi vagy ipari vállalat sem tartozik adóvallomást beadni.

Ezek a cégek azonban már a múlt hónapokban benyújtották adóvallomásaikat, amelyeket, mint a pénzügyminiszteri rendelet ismertetésénél közöltük, nem vesznek ugyan figyelembe az adóáthozataltál,

azonban az iratokhoz csatolják, hogy a kincstárnak adatgyűjtés szempontjából rendelkezésére álljanak.

ÚJABB PÉNZÜGYMINISZTERI RENDELKEZÉSEK AZ ADÓÁTVITELRŐL

Az elmúlt hét folyamán újabb pénzügyminiszteri rendelet jelent meg, amely a fentebb ismertetett szabályokat kiegészíti és magyarázza. Tulajdonképpen végrehajtási utasításnak is nevezhető volna ez a legújabb pénzügyminiszteri rendelet, amely különösen a részvénytársaságokra vonatkozóan sok fontos intézkedést tartalmaz.

A patenta fixások adóját is emelik

A patenta fixába sorozott kereskedők és iparosok adóját is egyötöd résszel felemelve kell átvinni az idei esztendőre, valamint azoknak a (kézműveseknek) adóját is, akik ugyanilyen osztályozás után voltak megadóztatva. Ez a szabály vonatkozik azokra a minimális adókra is, amelyeket az elmúlt esztendőben az adótörvény alapján állapítottak meg.

A pénzügyminiszteri rendelet példával is megvilágítja azt, miképpen kell a patenta fixába sorozott kereskedő vagy iparos adóját átvinni az idei esztendőre. Ha az iparos a patenta fixa IX. osztályába tartozik, akkor az osztályozás szerint 9000 lei adót tartozna fizetni. Ezt az adót kell 20 százalékkal felemelni úgy, hogy az iparos adója 10.800 lei lesz.

VEGYES INTÉZKEDÉSEK

Az adóátvitelt minden adókönyvben megjelölt adózási adatai vonatkozólag végre kell hajtani, még akkor is, ha az elmúlt évben az illető adózó üzemet szüneteltette vagy megszüntette volna is, azonban adóleszállítási vagy törlési kérvényt nem nyújtotta volna be szabályszerűen. 1938 áprilistól kezdve az ellenőrző szervek vizsgálatot fognak tartani és hivatalból állapítják meg, hogy ilyen esetekben lehet-e helye az adó közigazgatási úton való leszállításának vagy törlésének.

A nagyobb városokban lévő mézárásokra vonatkozóan az adóalap megállapítása tekintetében különleges intézkedések léptek életbe, az adó kikalkulálásánál ugyanis a levágott élőállatok számát vesszük figyelembe. Az ilyen megadóztatás egy évre szól ugyan, de az adót naponta hajtják be, minden felemelés nélkül, minthogy az adótartozás az adókönyvekben csak formális jellegű adót átvinni nem lehet.

Abban az esetben, ha 1938 április 1 után hivatalból fedeznek fel a múlt évben, vagy még régebben be nem vallott adótartozásokat, az ezekre vonatkozó adókat a törvényes szankciók alkalmazása mellett minden évre külön állapítják meg. Az 1938—39. évi adót az 1937—38. évi adó átvitele után vetik ki minden esetben 20 százalékkal felemelve.

Az 1938 április 1 után keletkezett vállalatokra nézve az adót minden emelés nélkül a törvényben meghatározott kvóta szerint állapítják meg. Nem lehet átvitel után megállapítani a klimatikus és gyógyfürdők ugynevezett szezon-adóját. A szabadfoglalkozásuk ugynevezett minimális adóját leszállítással, vagy enélkül a tavalyi adó átvitelével vetik ki 20 százalékos emeléssel.

A RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOK ADÓJA

A részvénytársaságok adójának átvitelére nézve a miniszteri rendelet a következő szabályokat tartalmazza:

1. A részvénytársaságok adóját ép úgy kell átvinni, mint a többi fizikai vagy jogi személyek adóját. Más szóval, az adókönyvekbe és rolokba a múlt évben bevezetett elementáris és komplementáris adókat 20 százalékkal felemelve kell áthozni.

A mostani adókövetési évben nincs semmi szükség a részvénytársaságok által benyújtott adóvallomások helyezini ellenőrzésére a kereskedelmi és ipari adó tekintetében. Ezzel szemben a fizetések utáni és a mobíliaradókat éppen úgy kell ellenőrizni

A NEM JOGERŐS ADÓKAT IS ÁTVISZIK

Mindenekelőtt azt a szabályt állítja fel a pénzügyminiszter, hogy a múlt évi adókat mindenképpen át kell vinni az idei esztendőre, még akkor is, ha a felebbezési hatóságok még végleges határozatokat nem hoztak. A felebbezési hatóságok április végéig kötelesek dönteni és ez esetben a határozathoz képest ki kell igazítani úgy a múlt évi, mint az idei adókat is. Ha az adó még nem volt jogerősen megállapítva, akkor az 1938—39. évre szóló adók ügyében nem lehet kielégítési végrehajtást foganatosítani, csak biztosítási intézkedéseket.

Megieméli a rendelet, hogy kizárólag az elementáris és komplementáris adókat szabad átvinni adóemeléssel, a spracotát és adiccionális adót nem, ezeknek összege változatlan marad.

és behajtani, mint eddig az érvényben lévő szabályok szerint.

2. A villamostársaságok adóját az 1937 május 18-án kelt körrendelet alapján a törvényes feltételek fennforgása esetén a múlt évben megállapított összegben kell átvinni minden módosítás nélkül a törvényes emeléssel.

3. Azok az ipari vállalatok, amelyek a nemzeti ipar pártolásáról szóló törvény és az erre vonatkozó rendelet értelmében kedvezményt élveznek, az első évi mérleg alapján, 1936—37, vagy 37—38. években megállapított adatok alapján lesznek megadóztatva, olyképpen, hogy ezeknek az adóját is 20%-al felemelve hozzák át az idei esztendőre.

Azok az ipari vállalatok, amelyek az 1937—38. évben a 36. szakasz rendelkezései szerint leszállított adóval voltak megadóztatva, (az előírt adó felével) minthogy rentabilitásuk 8—10 százalék között ingadozott, úgy lesznek megadóztatva, mint a múlt évben, a múlt évi adót azonban 20%-al fel kell emelni. Azok a vállalatok, amelyek teljes adómentességet élveztek, minthogy rentabilitásuk 8%-on alul maradt, nem adóátvitel után lesznek megadóztatva, hanem 1938. április 1. után helyszíni vizsgálat után fogják megállapítani, hogy fennforog-e rájuk nézve még az adómentességnek a 36. szakaszban előírt feltétele és ha nem, akkor kivetik rájuk az adót, azonban 20%-os emelés nélkül.

5. A kényszeregyezésben lévő részvénytársaságokra, vagy olyan részvénytársaságokra, amelyeknek kihelyezése 40% erejéig konverzió alá esett, minimális adót vetnek ki és pedig úgy, hogy az államot illető adót felével leszállítják. Más szóval, a már múlt évben is ily módon megállapított adót 20%-al emelve hozzák át az idei esztendőre.

Az első évben ideiglenesen megadóztatott részvénytársaságoknál, amelyek első mérlegüket 1937—38. évben zárták le, az 1938—39. évi adót szintén átvitel után állapítják meg 20%-os emeléssel, a végleges adót a jövő költségvetési évben fogják meghatározni.

6. A két évre megadóztatott részvénytársaságok adóját 20%-os emeléssel hozzák át az idei esztendőre.

7. Az 1937—38. évben első ízben megadóztatott részvénytársaságok fiókjainak adóját törvényes emeléssel hozzák át az idei esztendőre. A vidéken működő fiókok tekintetében nincs szükség többé arra, hogy külön értesítsék az adiccionális adók felosztásáról a központot, miután az adóátvitel után történt adókövetésnél az adiccionális adók tekintetében változás nem történik. Természetes, hogy az adiccionális adók átvitelénél nincs helye a 20%-os emelésnek.

8. Azok a részvénytársaságok, amelyek felszámolásukról szóló utolsó mérlegüket beterveztették és amelyek 1938. április 1-től kezdve megszűnnek önálló jogi személyek lenni, utolsó ellenőrzött mérlegük alapján kivetett adójuk átvitele után adóztatandók meg és ennek alapján döntenek el, hogy van-e helye adótörlesnek. Ha ez a mérleg veszteséget mutatna ki és nem lenne helye beszámításnak sem, április 1. után hivatalból fognak az átvitt adó leszállításáról dönteni.

9. Hivatalból viszik át az 1937—38. évben az adótörvény 39. szakasz 4. pont 8. bekezdése alapján a részvénytársaságra kivetett adókat is (amikor tehát a részvénytársaságokra az adót az alap-tőke arányában számított 1 százalékos vételemezték

jövedelem alapján vetették ki) és pedig anélkül, hogy kinyomoznák, hogy az elmúlt esztendőben mennyi volt a forgalomnak az alaptőkéhez való aránya.

10. Hasonlóképen átvitel útján állapítják meg a részvénytársaságokra múlt évben kivetett minimális adót is, ha ezek az alaptőkéet vagy tartaléktőkét felemlítik.

11. A szövetkezetek és az úgynevezett népbankok adóit, ha ezeknek mentességük április 1-én lejárt, úgy állapítják meg, mint az új vállalatok adóját. Ha a mentesség még életben van, akkor 20%-os emeléssel átvisszik a tavalyi adót az idei évre.

A NEMZETVÉDELMI ADICIONÁLIS ADÓ KIVETÉSE.

Az új 20%-os nemzetvédelmi adóra nézve a kiegészítő pénzügyminiszteri rendelet azt írja elő, hogy azokat minden megadóztatandó jövedelem után ki kell vetni és olyan módon kell kiszámítani, mint a többi adiccionális adót. A rendelet felhívja a pénzügyi hatóságok figyelmét arra, hogy az adiccionális adót az adótörvény 42. szakasza szerint, a komplementáris adót, mint a patenta fixás kereskedők, lehet az adót a rendes adóalap után kivetni.

A 20%-os nemzetvédelmi adiccionálét a komplementáris adóalap után kell kivetni, ha ez nagyobb az elementáris adóalapnál, vagy pedig az 1937—38. évre megállapított elementáris adóalap után.

2%-os nemzetvédelmi adiccionálét a múlt évi adókönyvbe beírt összes adók után fel kell számítani, valamint az 1938. április 1. utáni javadalmazásokból, vagy ingó jövedelmekből járó jövedelmek után is.

2%-os adiccionálét az ingatlanok úgynevezett statisztikai adója után nem kell felszámítani, miután ez a statisztikai adó csak az egyenes adónak járuléka. Ilyenformán nem jár ez az adiccionális adó a kivételes nemzetvédelmi adó után sem.

Harmincötmilliós folyószámlahitelt kapott a RIMMA a CEC-től.

A Regia Intreprinderilor Miniere şi Metalurgice ale Statului din Ardeal (RIMMA), a Nemzeti Takarékos és Postacsekpenztártól 35 millió leies folyószámlahitelt kapott, amelynek fedezetéül lekötötte az állammal szemben fennálló 54 millió leies követelését. A 35 millió folyószámlahitelt a RIMMA forgótőke szükségletének fedezésére használja fel.

KOCKAZATOS FOGADÁS

A gazdag Döcög és a szegény Pöcög beülnek a vendéglőbe. Döcög egy hatalmas adag rostélyost rendel magának, ami legalább ötven leibe fog kerülni. Pöcög egy pohár vizet kér.

Amikor a rostélyost hozzák, azt mondja a szegény Pöcög:

— Fogadjunk tíz leibe, hogy ezt a rostélyost a szemed láttára megeszem és mégse fogod észrevenni.

— Ugyan, — nevet Döcög — ez egy örültség.

— Mindegy, erősködik Pöcög, — fogadjunk.

A fogadás megtörténik, Pöcög nyugodtan megesszi az ötven leies rostélyost, Döcög pedig diadalmasan felkiált:

— Vesztettél, láttam, hogy eszed!

— Rendben van, feleli nyugodtan Pöcög — nesze a tíz lei.

I. Bujoiu mérnök a Viscosa Românească műselyemgyár élén.

A Viscosa Românească S. A. műselyemgyár — amelynek üzemei most vannak berendezés alatt Lupeniben, — ezévi közgyűlését május 4-én tartja meg, amidőn ratifikálni fogják I. Boamba, S. Fillenz és Popescu Zoriconak az igazgatóságba történt kooptálását és új igazgatósági tagokat választanak.

A közzétett mérlegben a műselyemgyári befektetések 106.6 millió lejlel, a különböző anyagok 38 és félmillió lejlel szerepelnek.

A Viscosa Românească egyébként legutóbb tartott igazgatósági ülésén I. E. Bujoiu mérnököt választotta meg a vállalat elnökének.

Egy évvel meghosszabbította a Nemzeti Takarékos

Legújabb miniszteri rendelet a könyvvezetésről

A pénzügyminiszter legújabb rendelete a kisiparosok könyvvezetési kötelezettségéről így szól:

A kereskedelmi törvény, a bélyegtörvény és a nemzeti repülőalapról szóló törvény értelmében minden iparos és kereskedő köteles könyvet vezetni, aki kereskedelmi ügyleteket és üzleteket köt, tehát aki vásárol vagy elad. A pénzügyminiszter nem kívánta e törvényekben megállapított kötelezettséget megszüntetni, csak abba egyezett bele, hogy a kisiparosok 75.000 lei évi jövedelemig (VIII. osztály) ne legyenek kötelesek naponta könyvelni, csak

15-20 napos időszakokban, minthogy állandóan könyvet nem vezethetnek. Ezt a kedvezményt 200 lei évi taxa ellenében engedélyezte a miniszter a kiskereskedőknek. Ezzel szemben a pénzügyminiszter úgy rendelkezett, hogy 1938 április 1-től kezdve minden iparos és kiskereskedő köteles kereskedelmi könyveket tartani azt naponként vezetni, kivéve azokat, akik évi 75 ezer lei után vannak megadóztatva, ezek ugyanis a 200 lei évi taxa ellenében 15—20 napos időközben könyvelhetik el ügyleteiket.

Ez a legújabb miniszteri magyarázat a kisiparosok könyvvezetésére vonatkozóan.

Milyen jövedelmek után állapították meg 5 százalékos supracotát

Az új adóreform életbelépésével kapcsolatban téves magyarázatok jelentek meg egyes lapokban. A többiek között azt írták, hogy a kereskedelmi jövedelmek és fizetések utáni supracotát is egységesen 5%-ban állapította meg az új adótörvény. A Decret Lege azonban nem így intézkedik.

A módosítás csak az adótörvény 63-ik szakaszának 3. bekezdésére vonatkozik, amely a supracota törvény 10. szakaszának 3. bekezdésében megállapított supracotát szabja meg. A régi törvény értelmében az ingó értékből származó jövedelem, valamint az alkalmi jövedelem, amely az adótörvény 48. szakasza III. bekezdé-

sében és az 50. szakasz b) pontjában van szabályozva, egységesen 3% supracota alá esik.

A supracotát a bruttó jövedelem után kell kivetni, levonva ebből az elementáris adót és ezenkívül még 5%-ot. Az adóreform ezt a szakaszt változtatta meg olyképpen, hogy az ingó értékek jövedelmei és az alkalmi jövedelmek utáni supracotát egységesen 5%-ban fixirozta az eddigi 3% helyett. Amint látjuk tehát, ez a supracota emelés nem vonatkozik sem a rendes kereskedelmi és ipari jövedelmekre, sem a javadalmazásokra (fizetésekre), sem más jövedelmekre az ingó értékek jövedelmén és az alkalmi jövedelmeken kívül.

Példák az alkalmazottak adójának kiszámítására

A Gyáriparosok Szövetsége (Ugír) felvilágosító körlevelet küldött az új személyzeti adó kiszámításáról, amit gyakorlati példákkal világít meg. A közönség ismételt tájékoztatása végett közöljük ezeket a példákat. Az első eset, 3000 leinél nem magasabb munkabérrel rendelkező fizikai munkás: napi bér 100 lei. 25 napra számítva 2500 lei. Leírások: létminimum 1000 lei, husz napon túl kapott bér 500 lei, munkáspénztár 86 lei, leírando 1586 lei. Megadózható tiszta jövedelem, 914 lei, kikerekítve 920 lei. Fizetendő adó: 4 százalékos személyzeti adó, 37 lei, két százalékos adiccionális (nemzetvédelmi) adó 18 lei, három ezrelék utadó 3 lei, öt ezrelék munkakamarai adó 13 lei, supracota 6 lei, összes adó 77 lei.

A másik eset 3.000 leinél több bért kereső fizikai munkás: napi bér 130 lei, havi bruttó bér 25 napra 3250 lei. Leírások: a husz napon túl kapott

bér 650 lei, munkáspénztár 86 lei, összesen 736 lei. Megadózható tiszta jövedelem 2414 lei, kikerekítve 2420 lei. Fizetendő adók: négy százalékos személyzeti adó 97 lei, két százalékos adiccionális (nemzetvédelmi) adó 48 lei, három ezrelék utadó 7 lei, öt ezrelék munkakamarai adó 16 lei, supracota 21 lei, összesen 189 lei.

A harmadik példa 3000 leies fizetésű tisztviselő. Leírások: munkáspénztár 86 lei. Megadózható tiszta jövedelem 2914 lei kikerekítve 2920 lei. Fizetendő adók: négy százalékos személyzeti adó 117 lei, két százalékos adiccionális (nemzetvédelmi) adó 58 lei, három ezrelék utadó 9 lei, munkakamarai adó 15 lei, supracota 28 lei, összesen 227 lei.

Itt említjük meg, hogy március hónapban, az adó, amelynek befizetése április végéig esedékes, még a régi adótörvény szerint, tehát a régi személyzeti adókönyvecskével fizetendő be.

A nemzetgazdasági miniszterium egyszerűsítette a gépfelszerelési és gépbehozatali kérések benyújtását

A kartelltörvény értelmében új gépi berendezések felszereléséhez a kartelltörvényben előírt engedély szükséges. Ennek az engedélynek elnyerése nélkül behozatali engedélyt sem adnak ki. A két engedély elnyerésével kapcsolatban a nemzetgazdasági miniszterium a következő újabb rendelkezéseket adta ki:

Az érdekelt vállalatok, ha új gépet vagy gépi berendezést akarnak felállítani üzemükben, elsősorban az iparügyi igazgatóságtól kell, a kartelltörvény értelmében erre az engedélyt megkérni. A kéréshez mellékelni kell a pro forma számla négy példányát, továbbá négy pro forma számlát román fordításban, a gépek és gépalkatrészek prospektusainak, rajzainak vagy fényképeinek két példányát. Az iparügyi bizott-

ság határozatát közli az érdekelt vállalatokkal és visszaadja a láttamozott mellékleteket.

A behozatali engedély elnyerése céljából mellékelni kell a külkereskedelmet szabályozó igazgatósághoz benyújtott kéréshez a pro forma számlából kettőt, a román fordítású számlából kettőt és egy példányt a prospektusokból, rajzokból vagy fényképekből, amelyeket az iparügyi igazgatóság láttamozott.

Az iparpártolási törvényben megjelölt vámentesség céljából a kérést épügy, mint az eddig is történt, az iparügyi igazgatósághoz kell benyújtani, mellékelve két számlamásolatot, 4 román fordítású számlát és egy példányt a prospektusokból, rajzból, vagy fényképből.

Az ötéves gazdasági terv megoldásra váró feladatai

Az ipari termelés fokozása előtérben

A nemzetgazdasági minisztérium felállításával egyidejűleg Mitiţa Constantinescu miniszter hozzájárult az ötéves gazdasági terv előkészítéséhez, a mellyel a kormány orvosolni akarja gazdasági életünk ama hiányosságait, amelyek gazdasági fejlődésünk útjában állanak, másrészt pedig meg akarja alapozni Románia gazdasági jövőjét. A tervgazdasági rendszerek minden államban hasonló célokat szolgáltak. A cél az volt, hogy preventív intézkedésekkel a dekonjunkturalis időkben fellépő gazdasági és az ezzel kapcsolatos szociális bajok ellen védekezzenek. Kétségtelen, hogy a román kormányt is ilyen elgondolások vezetik az ötéves gazdasági terv megalkotásánál.

Az ötéves terv előkészítéséhez hatalmas anyag áll a nemzetgazdasági miniszter rendelkezésére, úgy a válságévek tapasztalatai alapján, mint pedig a Statisztikai Hivatalnak a válság évekről, valamint az elmúlt konjunkturalis évek termeléseiről készített termelési statisztikai adataiban. Ezek az adatok azonban csak az elmúlt évek termelési eredményeire és feltételeire, valamint az azt gátló okokra nyújtanak felvilágosítást, de nem adnak irányt azoknak a céltudatos gazdaságpolitikai elveknek, a melyek alapján egy egészséges nemzetgazdasági politikának az elkövetkező öt év alatt ki kell alakulnia minden téren.

Az „Iparos”, amely hű krónikása és objektív kritikusa gazdasági életünk eseményeinek és az ország gazdasági fejlődésének, az alábbiakban nagy vonalakban mutat rá azokra az országos érdekű gazdasági kérdésekre, amelyeket az ötéves gazdasági terv előkészítésével megbízott kiváló gazdasági szakértőknek elsősorban kell figyelembe venniük.

— A jelenlegi világ gazdasági helyzetben — általános megállapítás szerint — nincs meg a lehetősége, annak, hogy Románia — a többi államoktól elszigetelten — visszatérjen a gazdasági szabadsághoz. Eppen ezért a világ gazdasági fejlődéstől is diktáltan előbb-utóbb át kellett térni a tervgazdasági rendszerre, minthogy a válságévek alatt az autarkia is rákényszerültünk. Csak helyeseltető tehát a kormánynak az az elhatározása, hogy az ötéves tervet sokkal kedvezőbb előfeltételek mellett lehet előkészíteni és megkezdni a jelenleg még érezhető konjunkturalisban, mint a dekonjunktura idején. A gazdasági szabadság legőszintébb hívei is ezért szívesen látják a kormány kezdeményezését. Különösen ha az első ötéves terv az ország minden termelési tényezőjének érdekeivel számol és a nagy átalakítást evolutív uton viszi keresztül.

OLCSÓ HITEL MINDEN TERMELÉSI AGNAK.

Gazdasági fejlődésünknek egyik legfőbb akadálya, hogy a termelés rendelkezésére nem áll megfelelő mennyiségű és a termelés érdekeinek megfelelő lejáratú és feltételű hitel rendelkezésére. Bankjaink tulnyomó része — néhány vezető fővárosi bank kivételével — tőkehiánnyal panaszlik. Vannak ugyan vidéki vezető pénzintézetek is, amelyek rendelkeznek elegendő tőkével, ezeknek a tőkéknek azonban tulnyomó részét, mint látra szóló betétet kezelik és így azokat maximum csak három havi lejáratú váltóhitelre helyezhetik ki, amiben viszont alig van kereslet. A válságévek tapasztalatai okukra egyetlen bank sem meri látraszóló betéteit még közleplejáratú hitelek formájában sem kihelyezni, hosszulejáratú hitelről pedig csak az állami érdekeltségű, speciális rendeltetésű hitelintézeteknél lehet szó. Ez utóbbiak működése is — tőkehiány miatt — nagyon szűk körre szorítkozik és a tőkeellátás problémája ezeknél az intézeteknél sincs teljesen megoldva.

A tőzsdék működésére ugyancsak a tőkehiány hat bántólag. Az ország egyetlen értéktőzsdéjén, a bucureştii tőzsdén, a tőzsdéhitel keretei nagyon szűkek, a lombardhitelek még a tőzsdéi forgalomhoz viszonyítottan is csekélyek. Ennek bizonyos mértékig az is az oka, hogy a Banca Naţională csak az állampapírok egy bizonyos hányadára ad lom-

bardhitelt, de megtagadja annak nyújtását a legjobb bonitású, tőzsdén jegyzett részvényeknél. Így aztán a bucureştii tőzsdén minimálisak a tőkeszerzés lehetőségei.

A tőkehiánnyal szoros vonatkozásban áll a külföldi tőkeszerzés kérdése, ezutóbbival viszont a külföldi államadósságok rendezésének kérdése áll szoros vonatkozásban.

A tőkeellátás problémájával kapcsolatos a bankoknak még 6—13 évre lekötött konverziós követelése mobilizálásának kérdése is, amely az ötéves terv keretén belül a vidék hitelproblémáival egyidejűleg vár sürgős megoldásra.

ALLAMPENZÜGYI PROBLÉMAK.

Az ötéves terv egyik legfontosabb részét azok a hatalmas investíciók képezik, amelyek nemzetvédelmi és általános termelési és fogyasztási szempontból válnak szükségessé. Tekintve, hogy e hatalmas tőkéket igénylő investícióknak csak kis hányada tekinthető azonnal kamatozó befektetésnek, a szükséges tőkék megszerzése egyrészt aligha lehetséges normális hitelműveletek útján. Pedig, ha a tőkéknek csak egy részét is hitelműveletek útján szerzi meg a pénzügyminiszter, a kamatok és amortizációk csak a költségvetés terhére fedezhetők. Ez a magyarázata annak, hogy az állam fokozott eladósodásnak elkerülésére a kormány az investíciókhoz szükséges tőkék tulnyomó részét a közterhek növelésével igyekszik előteremteni, ami pedig időszarvúvá teszi az általános adóreformot.

Iparfejlesztés minél gyorsabb tempóban

Az ötéves gazdasági terv az ipar fejlesztésére fokozottan ki fog terjedni, természetesen az egyes iparágak tudimenzionálásának megelőzésével. Az ötéves terv keretében a célból elsősorban az ipari kódexet kell megalkotni, amely az ipar jogi és nemzetgazdasági helyzetét stabilizálja. Ezzel egyidejűleg az ipari hitel kérdését is meg kell oldani, lehetőleg az Ipari Hitelintézet átszervezésével és fokozottabb tőkeellátásával. Ugyanitt kapcsolódik be a külföldi tőke kérdése is, amelynek termelésünkben való intenzívebb részvételére ma sokkal inkább előtérben nyomult probléma, mint évekkel ezelőtt.

Az ipari fejlődés másik fontos problémája az ipari nyersanyagok kérdése. A belföldi ipari nyersanyagok termelésének fokozása bizonyos mértékig a mezőgazdaság problémája, más vonatkozásban pedig tőkekérdés és az iparpártolás kérdése, különösen a nagy investíciókat igénylő nyersanyagok termelése.

A külföldi nyersanyagok importjának kérdése szoros vonatkozásban áll külkereskedelmi politikánkkal és az ötéves terv megvalósításának első idejében mindennél nagyobb fontosságú.

KÜLKERESKEDELMUNK AKTIVUMÁNAK FOKOZÁSA.

Románia ama államok közé tartozik, amelyeknél minél nagyobb külkereskedelmi aktívum elérésével elkerülhető a nemzeti vagyon csökkenése. Exporttermékeink között is domináns szerepe van a bányatermékeknek, elsősorban a petróleumnak, a melyek a természetnek egyszeri ajándékai. A mezőgazdasági, vagy olyan ipari termékek exportja, amelyek értelmében a nemesítésnek (a gyártási folyamatban) döntő szerepe van, kis aktívummal is biztosíthatja az országot az elszegényedés ellen. Ha azonban a nemzeti vagyonnak egy meglevő (de még fel nem tárt) részét — például bányatermékeket — exportál valamely állam, úgy tulajdonképpen valamelyik vagyonrészét adja el, sokszor fogyasztási cikkek ellenében. Eppen ezért e vagyonrész (petróleum stb.) értékesítésénél számolni kell az általános, mint vagyonrész, eredeti értékével és a külkereskedelmi aktívumnak legalább ennyit ki kell tennie. Viszont meg kell könnyíteni még petróleum ellenében is az olyan ipari gépek és más investíciós célokat szolgáló cikkek importját, amelyek

A modern adórendszerek mindegyike arra törekszik, hogy a rendkívüli közterhek behajtása ne csökkentse a vagyon átlagát, hanem — az adófizetők normális megélhetésének biztosítása mellett — a jövedelem fedezze a rendkívüli közterheket is. Így módon elkerülhető, hogy rendkívüli áldozatok idején — a fokozott közterhek következtében — egyik termelő réteg elszegényedjék, vagy ugyanakkor a másik termelő, vagy társadalmi réteget alig érintsék ezek a fokozott közterhek. Eppen ezért a gazdasági tervnek legsürgősebben egyeztetni és egyszerűsíteni kell a különböző adókat és illetékeket.

A MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉS PROSPERITÁSA.

Mezőgazdasági termelésünk prosperitásának megteremtése és biztosítása két irányú lehet az ötéves tervben: 1. fokozni a rentabilitást, 2. új piacok szerzésével emelni az elhelyezési lehetőségeit.

A rentabilitás fokozásának útjában a mezőgazdasági üzemek tőkeszegénysége áll. A tőkeellátás megszervezése — a konverzió után — ma súlyosabb probléma, mint évekkel ezelőtt, éppen ezért komoly állami feladattá is vált.

— Új piacok szerzésének kérdése viszont exportrendszerünknek olyan irányú átszervezését teszi szükségessé, hogy a nehezebben értékesíthető mezőgazdasági termékeink exportját prémiumokkal kell elősegíteni. Belföldi vonatkozásban a piac szerzésének kérdése szoros vonatkozásban áll a mezőgazdasági ipar megteremtésével és fejlesztésével. A kereskedelmi növények és ipari nyersanyagok termesztése már kezdettől fogva tervszerűen történhetik és így természetes módon csökkenthetők volnának a gabonával bevetett területek anélkül, hogy a mezőgazdaság rentabilitása csökkenne. A mezőgazdasági ipar exportképesebb termékek előállítására is be tudna rendelkezni, megfelelő iparpártolás és tőkeellátás esetén.

szintén a nemzeti vagyon vagyonrészének számíthatók.

A helyes külkereskedelmi egyensúly elérésére ma már azokban az államokban is mutatkozik bizonyos tervszerűség, amelyek a tervgazdaság bevezetésével még nem foglalkoznak. Ezek azokban a rendelkezésekben és intézményekben nyilvánulnak meg, amelyeket az export fokozása és a racionalis import megszervezése érdekében léptettek életbe. Ezek között számos államban nagy szerepe van az exportbiztosításnak.

AZ EXPORTBIZTOSÍTÁS PROBLÉMAJA

A válságévek alatt Európa ipari exportőr államai exportjuk fokozása érdekében különböző támogató intézkedéseket alkalmaztak, amelyek közül a legjobban az exportbiztosítások rendszere vált be. Ez utóbbit főleg azok az ipari exportőr államok alkalmazták sikeresen, amelyek Oroszországgal igen élénk külkereskedelmi összeköttetést tartottak fenn. Az oroszok ugyanis évek óta csak több éves hitellel vásárolták iparcikkszükségeiket és ezekről a vásárlásokról több évi lejáratú orosz kincstári váltókat adtak, amelyeket azonban a nyugati tőzsdéken nem tartottak forgalomképeseknek. Hogy ezek a vállalatok oroszországi követeléseiket mobilizálhassák, másrészt pedig — megfelelő kalkulációk mellett — fokozzák az ilyen oroszországi szállításiakat, az egyes érdekelt államok kormányai államilag garantálták eme vállalatok orosz követeléseinek egy bizonyos hányadát. Az első ilyen garanciarendszert a franciák vezették be, azután Anglia, Csehszlovákia, az Egyesült Államok, Svájc, Németország és más európai államok is favorizálták ezt a rendszert.

Az exportbiztosítás rendszere az évek során kibővően bevált. A rizikó egészen jelentéktelenné bizonyult, mivel az oroszok a több éves lejáratú kincstári váltókat a lejáratkor pontosan beváltották. Eppen ezért egyes nyugati államokban magánbiztosító intézetek is foglalkozni kezdtek exportbiztosításokkal meglevő hitelbiztosítási rendszereik keretében.

Az utóbbi években egyes államok az exportgaranciarendszert — az oroszokon kívül — más országokba irányuló exportra is kiterjesztették, amivel nagy mértékben segítették elő az exportot.

A kevésbé konvenabilis exportlehetőségek mellett is. Egyes államok az exportbiztosítások keretén belül intézik az exportcikkkel kapcsolatos anyagi támogatásokat, prémiumokat is. Ez utóbbi különösen nagy jelentőséget nyert az 1937. év második fele óta, amióta a konjunktúra hanyatlásával egyes államokban ismét szükségessé vált az export támogatása, egyes cikkek exportjának fokozása érdekében.

Romániában egyes cikkek exportjának támogatása érdekében be van vezetve az exportprémium rendszere, azonban egyrészt a prémiumok késedelmes kifizetése, másrészt a prémiumok összegének állandó változása miatt a cikkek exportjának állandósága nem volt biztosítható. A gazdasági terv keretében a külföldön nehezebben értékesíthető exportcikkeink kivételét exportbiztosítási rendszer bevezetésével kell megoldani, így kommersziálisabban sikerül elintézni az egyes cikkek exportprémiumainak kérdését is.

A fentiekben csak néhány, a gazdasági tervbe beillesztendő és sürgős megoldásra váró kérdést vetettünk fel, amelyek nélkül a kívánt eredményt aligha lehet elérni.

Az elméleti (s gyakorlati) közgazdászok hathatós közreműködésével megalkotandó ötéves gazdasági terv viszont csak akkor lesz Románia gazdasági életében mélyreható átalakulásoknak elindítója és a kívánt fejlődést csak úgy biztosíthatja, ha mindenek előtt és sürgősen megoldja a bőszeállítás, a termelés és a fogyasztás legégetőbb problémáit.

Skoda Művek romániai képviselőinek nyújtott ötvenmillió leles hitelt.

A Nemzeti Takarékos és Postacsekpenztár 1939. áprilisáig meghosszabbította a Skoda Művek romániai képviselőinek nyújtott 50 millió leles 6 és fél százalékos kamatozású hitelt, amelynek fedezetéül szolgál 23 millió 298.150 cseh korona értékű kincstári bon. Ezt a hitelt a Skoda Művek romániai képviselői kompenzációs vásárlásaira fordítja. A kompenzációs export ellenértékével fedezik a Skoda Művek romániai hadianyagszállítását.

SZEMTELEN PLETYKA

Proccék az Operában ülnek és a „Hoffmann mesét” hallgatják. A babadria után Procc odaugrja a feleségének:

— Az egész Operában ennek az énekesnőnek van a legnagyobb repertoárja.

Proccné idegesen feleli:

— Te csak ne törődj a pletykával, hanem figyelj inkább az előadást.

Az autók új adója.

A pénzügyi törvények között szerepel egy olyan dekrétum is, amely az autók eddigi adóját módosítja, illetve kiegészíti. Ez a dekrétum évi 30 ezer lei adót állapít meg minden olyan autóbusszra, vagy autokamionra, amely kb. 45 HP. energiájú és 300—400 liter ürtartalmu hengerrel bír. Az adó évi 35 ezer lei lesz az 50 HP. energiájú és 4.50 cillinderű autóbusszoknál és kamionoknál. Évi 40 ezer lei a 60 HP. 4.50—5 literes autókénál, évi 50 ezer lei a 70 HP. 5—5.50 literes autóbusszoknál, évi 55 ezer lei a 80 HP. 5.50—6 literes autóbusszoknál, évi 60 ezer lei a 90 HP. 6—7 literes autóbusszoknál és ezen felül 60 ezer lei az adó, amely 3000 lejjel emelkedik minden litertörredék után. Ez az adó vonatkozik azokra az autóbusszokra és autokamionokra is, amelyek Diesel-motort használnak és amelyek hatóságok tulajdonában vannak. Az adó kiszámítására vonatkozó külön végrehajtási utasítás jelenik meg. Az adót negyedévenként előre kell kifizetni, a következő negyedév első napjáig. Ez a szabály minden autóra érvényes. Be kell szolgáltatni

HASZNOS SVINDLI

Pinty találkozik az uccán Ponttyal és azt mondja neki:

— Te Pontty, a Jaffa-kávéházban mutogatja magát egy bűvész, azt meg kell nézned.

— Ugyan, svindli az egész.

— Dehogyan svindli. En odaadtam neki egy hamis szerleiest és egy igazit adott vissza.

Ujabb felvilágosítás az alkalmazottak adójáról

A fizikai munkások jövedelmi adójának megállapításával kapcsolatban most a minisztérium újabb részletes utasítást adott ki. A pénzügyminisztérium újabb utasításai a következő intézkedéseket tartalmazza:

Azon fizikai munkások adójának kiszámításánál, akiknek havi jövedelme nem haladja meg a 3000 leit, az 1000 leies adómentes alapfizetés leszámításán kívül levonásba hozandó a 20 napon túl végzett munka fizetése, havi béreseknél pedig az 5 napot, órabéreseknél a heti 40 órát meghaladó kereset. Ez a levonás alkalmazandó mindazon fizikai munkásoknál is, akiknek fizetése meghaladja a havi 3000 leit, de csak abban az esetben, ha napszámban, órára, vagy akkordban dolgoznak. Visszatérve tehát a 29207. számú, április tizenhatodikán kiadott rendelkezésre, a levonások ebben a vonatkozásban a következőképpen történnek: Elsősorban kiszámítandó a teljes jövedelem, az összes ledolgozott napok vagy órák figyelembevételével, arra az időre, amelyre a fizetés szól. Levonandó ebből elsősorban a mentesnek nyilvánított 8 órával számított napi 41.66 lei, illetve az óránként megállapított 5.20 lei. Ezután a további levonások a következők: a) Az a fizetésrész, amely a heti 40 óras, 5 munkanapos teljesítményt meghaladó munkáért illeti meg a munkást. b) Biztosítási és nyugdíj járulékok. Az ilyen módon adódó összeg után havi 4000 leig — heti 1000 leig

— 4 százalékos kvóta számítandó, ha pedig hetenként 5 napnál vagy 160 óránál kevesebbet dolgozott, akkor napi 200 lei kereseti határig, esetleg 25 lei maximális órabérig alkalmazandó ez a kulcs. A fennmaradó összeg 8, illetve több százalékos kvótával adózik, amint azt a törvény előírja. A számításnál az 50 banlig terjedő szszegtörredékek mellőzendők, ezen túl 1 leire egészítendő ki.

A személyzeti adó kiszámításánál fontos szerep jut a szuprakvóta-adókulcs kiszámításának. Ezért az alábbiakban közöljük a szuprakvóta növekedő adókulcsait:

10 ezer leitől 20 ezer leig 0.7 százalék.
20 ezer lei után 0.8 százalék és minden további 1000 lei után 30 ezer leig további 14 lei.
30 ezer lei után 1 százalék és minden további 1000 lei után 40 ezer leig 16 lei.
40 ezer lei után 1.5 százalék és minden további 1000 lei után 60 ezer leig 22 lei.
60 ezer lei után 1.5 százalék és minden további 1000 lei után 80 ezer leig 31 lei.
80 ezer lei után 1.9 százalék és minden további 2000 lei után 100 ezer leig 78 lei.
100 ezer lei után 2.3 százalék és minden további 2000 lei után 150 ezer leig 97 lei.
150 ezer lei után 3.15 százalék és minden további 5000 lei után 200 ezer leig 302.50 lei.
200 ezer lei után 6.25 százalék és minden további 5000 lei után 400 ezer leig 702.50 lei.

Hogyan cserélik be a régi munkásbiztosító bélyegeket?

Megírtuk, hogy a munkásbiztosítási bélyegek érvényessége április 1-én lejárt és ettől kezdve már az új bélyegek vannak forgalomban. A régi bélyegeket a pénztár visszavonja. A központi pénztár ezután értesíti az összes munkaadókat, akiknek még mult évi bélyegeik felhasználatlanul vannak birtokukban, hogy azokat új bélyegekre való kicserélés céljából nyújtsák be a kerületi pénztárakhoz. A becserélési határidő május 31-én jár le. A becserélés céljából kérvényt kell beadni, amelyben ki kell mutatni, hogy honnan vásárolta a munkaadó a bélyegeket, fel kell tüntetni a vásárlás

dátumát és meg kell jelölni azt az okot, amely miatt a bélyegek felhasználatlanul maradtak.

A becserélés céljából benyújtott bélyegeknek jó állapotban kell lenniük, nem lehetnek olyanok, amelyeket már egyszer felragasztottak és az 1937—38. évet jelző felirással kell ellátva lenniük. A benyújtott bélyegek ellenében ugyanilyen kategóriájú és értékű új bélyeget kap a munkaadó 1938—39-es jelzéssel. Azokat a régi bélyegeket, amelyeket a fentebbi határidőben nem nyújtanak be becserélés végett, érvénytelennek nyilvánítja a munkásbiztosító-pénztár és meg fogja azokat semmisíteni bárkinél is találja.

Uj feltételek a fűrészgépek létesítésénél

A belügyminisztérium 1491—A—938. szám alatt leiratot intézett a megyei prefekturákhoz, hogy a földmívelésügyi minisztérium 4291—938 számú megkeresése értelmében fűrészgépek vagy fátelpek létesítéséhez a jövőben az engedélyt csak abban az esetben adja ki, hogyha a kérelmező bizonyítékot szolgáltat arra vonatkozólag, hogy a feldolgozandó vagy eladandó faanyaghoz törvényes úton jutott és bemutatja a földmívelésügyi minisztériumban működő magánerdők kezelésének a kedvező véleményét. A leirat szerint a jövőben

minden működési vagy telepengedély nem örökös érvénnyel, hanem pontosan megállapítandó határidőre adható ki.

Az indoklás szerint azért volt szükség ilyen rendelet kiadására, mivel az utóbbi időben többször előfordult, hogy egyes gőzfűrészek nem tudták a feldolgozott gömbfa származását kellőképpen igazolni.

A megyei prefekturák a miniszteri leiratot megküldték a kereskedelmi és iparkamarák mellett működő cégjegyzési hivatalnak is.

FURCSA HELYZET

M kis Pisti azt kérdi a mamájától:

— Mama, ismertél te engem, mielőtt a golya hozott?

— Nem ismertelek, fiacskám.

—Hát akkor honnan tudad, hogy én vagyok az?

EJJE! A GYÓGYSZERTÁRBAN

Hajnali három órakor flanelpongyolás, fejken-dős asszonyság csenget be egy ügyeletes gyógyszer-tárba. Látszik, hogy csak úgy sebtiben szaladt át a szomszédból.

— Egy kis morfiumot kérek — mondja az álmosképtű patikusnak — nem tudok aludni.

— Van receptje?

— Nincs.

— Akor nem adhatok. Morfiumhoz recept kell. Az asszonyságot nagyon lehangolja a gyógyszerészi szigor. Néhány pillanatig tömécstalanul áll, aztán így szól:

— Hát akkor tessék adni egy kis rovarport.

Be kell szolgáltatni

a Banca Naționalăhoz

az ipari vállalatok adatait.

A Banca Națională statisztikai adatokat kért saját részére az iparvállalatoktól. Miután több iparvállalat, különösen az UGIR kötelékébe tartozók elégnék tartották a kereskedelmi minisztériumhoz amugy is beküldött adatok beszoigáltatását és így a Banca Naționalănak nem küldötték be a kért statisztikai adatokat, a Banca Națională egyes vállalatokkal szemben máris büntető szankciókat alkalmazott és miután az UGIR intervenciója dacára is fenntartotta rendelkezéseit, újólag figyelmezteti az ipari vállalatokat, hogy a kért statisztikai adatokat szolgáltatassák be, egyben azonban megígérte, hogy azokkal a vállalatokkal szemben, akik az adatokat beszoigáltatják, eltekint a már alkalmazott büntetéstől.

A gyártás alatt lévő félkészárak új forgalmi adója

Megérkezett a pénzügyminiszter végrehajtási utasítása
Körrendelet a vámokhoz

Legutóbbi számunkban részletesen ismertettük azt a Decret Lege-t, amely a gyártás alatt lévő, úgynevezett „intermediar” árukra nézve forgalmiadót létesített az olyan gyárak terhére, amelyek az árut a nyersanyagtól kezdve a készgyártmányig dolgozzák fel. Ha ilyen félkészgyártmányok után általában 6 százalékos forgalmiadót kell fizetni, e mellett még a nemzetvédelmi alap számára létesített 1 százalékos forgalmi adót is behajtják, tehát összesen tulajdonképpen 7 százalékos.

A dekrétum végrehajtására, mint ismeretes, speciális forgalmiadóbizottságot küldtek ki, amelynek az volt a feladata, hogy megállapítsa mindazokat a félkészgyártmányokat, amelyek forgalmiadó alá esnek, továbbá jegyzéket készítsen az olyan gyárakról, amelyek a félkészgyártmány után forgalmiadóköteleseké válnak, a fix taxákat megállapítsa olyan áruk tekintetében, amelyek eddig a Tarif Unitarban megjelölt középértékek után fizették a forgalmiadót.

A bizottság nagyrészt elkészült munkájával és a pénzügyminiszter ennek alapján már elkészítette és megküldötte a pénzügyigazgatóságoknak a dekrétum végrehajtási utasítását.

A FIX TAXAK

Ez a végrehajtási utasítás módosítja az eddigi minisztertanácsi határozatokat a fix taxák ügyében és súly megjelölésével új fix taxákat állapít meg úgy a forgalmiadó, mint a Nemzetvédelmi Alapot illető speciális illeték szempontjából a következő árukra nézve:

Pamutárak: Minden kgr. importált pamutfonal után a forgalmiadó 25 lei, a nemzetvédelmi taxa 4.20 lei. A vigogne-fonalak után a forgalmiadó kgr.-ként 25 lei, nemzetvédelmi adó 4.20 lei az importnál, — belföldi gyártmánynál lei 2.10, illetve 0.40.

Az importált pamut kgr.-nál forgalmi adója lei 21.50, nemzetvédelmi taxája 3.50. Az importált mercerizált pamutfonal taxája 6.70 lei. A belföldi gyártmányoknál lei 15 és lei 2.50. Belföldön előállított mercerizált pamutszövet taxája 16.50 és 2.80 lei. Importált juttafonal taxája lei 4.30 és 0.60 lei. Importált nyers juttafonal taxája lei 3.70 és a repülótaxa lei 0.50.

Bőrárak: 1. kgr. talp a vámnál forgalmiadó 5 lei, nemzetvédelmi taxa 0.85 lei, az országban 5 lei és 0.85 lei. 1 kgr. box, a vámnál 48 lei és 8 lei, belföldön 4 lei és 0.70 lei lábanként. 1 kgr. sevró a vámnál lei 60 és lei 10, belföldön lei 5 és lei 0.85 lábanként. 1 kgr. lakkbőr a vámnál lei 120 és lei 20, belföldön lei 10 és 1.70 lábanként. 1 kgr. sevrólakk lei 144 és lei 24 a vámnál, belföldön 12 és 2 lei lábanként. 1 kgr. antilop bőr 550 és 82 lei a vámnál, belföldön kgr.-ként ugyanannyi 1 kgr. Bőr, ruha, kesztyű és butor számára és pedig bárány, borjú és kecskebőr a vámnál 48 és 8 lei, — belföldön 4 és 0.70 lei lábanként. Bivaly, ökör és csikóbőr kgr.-ja a vámnál 60 és 10 lei, belföldön 5 és 0.80 lei lábanként. 1 kgr. kecske, gidó, stb. bőr a vámnál 120 és 20 lei, belföldön 10 és 1.70 lei lábanként. Marokkinárak kgr.-ja a vámnál 60 és 10 lei, az országban 5 és 0.85 lei.

Dörzsölő alkohol (alcoolul pentru fricţiuni) a belföldi gyártmány literje 24 és 23 lei.

Vasárak, sodronyvesszők kgr.-ja az importnál 50 és 8.50 lei. Táblavassból készült vaspálcák (vergle din tabla de fier) a vámnál kgr.-ként 25 és 4 lei, vasszák öntött vassból kgr.-ként 40 és 6.70 lei.

Más árucikkek: 1 kgr. szál, manilla nyers, importált 3 és 0.50 lei. 1 kgr. importált Suzam mag, nem kifejtett 3.60 lei. Kifejtett 4.50 és 0.75 lei, 1 kgr. Szam fű, importált, 4.50 és 0.75 lei.

Ezeket a taxákat kívül le kell fizetni a nyersanyagok után járó forgalmi adót és amennyiben

nyílen ezek az áruk 6 százalékos forgalmi adó alá esnek, még külön 1 százalékos, mint kivételes taxát a repülőpénztár javára.

LELTART KELL FELVENNIEK A KERESKEDŐKNEK ÉS GYÁROSOKNAK.

A miniszteri rendelet előírja, hogy a fentebb említett áruk készleteit az 1938. március 31-iki esti állapot szerint leltározni kell és pedig a következőknek:

1. A gyárosoknak, akik a fent említett nyersanyagokból kész árukat gyártanak és a készárak után forgalmiadót fizettek ki eddig is.

2. A kereskedőknek és importőröknek, akik a fentemlített nyersanyagok behozatalával és eladásával foglalkoznak.

A felvett leltárak alapján be kell fizetni azt a különbözetet, amely az eddigi forgalmi adó és az új forgalmiadó között mutatkozik. A miniszteri rendelet minden egyes árucikkre nézve számszerűen is pontosan megjelöli ezt a különbözetet, amit mi nem közlünk le, mert azt minden szakmabeli gyáros vagy kereskedő a megadott adatok alapján könnyen kiszámíthatja, különben is a pénzügyi közegek a rendelet alapján utmutatással fognak szolgálni.

A gyárak nem csupán a gyárban előállított termékekről vesznek fel leltárt, hanem a gyáron kívül levő más szétosztási raktárakban található készletekről is, amennyiben ezek után még eddig nem fizettek forgalmi adót. Leltárt kell készíteni végül a gyártás alatt lévő nyersanyagokról is.

A kereskedők és importőrök pedig azokról a termékekről készítenek leltárt, amelyeket a fentebb említett nyersanyagokból gyártottak.

A kész gyártmányok, vagy a gyártás alatt lévő gyártmányok mennyiségéhez, mint amilyenek a pamut, kötött-szövet, vigogne és juttárak, hozzá kell adni 10 százalékos, mint nyersanyagvesztéséget és a súlyt kilogramokban kell kiszámítani. Ezt a kilogramot meg kell szorozni az illető fonalra kivetendő taxakülönbözettel, hozzá kell adni 1 százalékos kivételes forgalmi adót azoknál az áruknál, amelyek 6 százalékos adó alá esnek.

Ebből a célból tették kötelezővé a kereskedőknek és gyárosoknak azt, hogy a készletekről leltárt vegyenek fel és azokat bejelentessék.

Aki a leltárt be nem jelenti, vagy hamis leltárt jelent be, az az eltitkolt taxa ötszörösével egyenlő bírság alá esik.

A nyilatkozat alapján a készleteket a helyszínen ellenőrzik, felveszik a jegyzőkönyvet, amely kivetit a taxákat a leltárban foglalt árukra, míg a fonal alakjában lévő termékekre, a menyiben azok 6 százalékos forgalmi adó alá esnének, kivetik az 1 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi adót.

A jegyzőkönyvet 3 példányban kell felvenni, egyik példány a félnél marad, a másik a pénzügyigazgatósághoz terjesztendő fel és ez képezi alapját a kivetésnek és behajtásnak, míg végre a harmadik példány a pénzügyminisztériumba küldendő be.

A kivetett összegeket 3 havi egyenlő részletben kell befizetni, az első részlet azonnal esedékes, míg a többi részletek egy-egy hónappal későbbi időszakokban.

MEGSZUNIK A RUM, LIKÖR, STB. TAXAJA.

Egy minisztertanácsi határozat tudvalevőleg fix taxát állapított meg az alkohol, rum, konyak, likör, speciális borok, kölnivíz, hajvíz, keményített kazein (gombok, fésűk számára), stb. Ezt a minisztertanácsi határozatot most hatályon kívül helyezték, ezentúl az ilyen áruk forgalmi adóját a rendes és általános szabályok szerint hajtják be és pedig a gyártmányokról vezetett speciális könyvek alapján.

Ennélfogva 1938. április 1-től kezdve a fentebb említett gyárak kötelesek speciális forgalmiadókönyvet vezetni, ahogy ezt a forgalmiadótörvény előírja és a forgalmiadót ezentúl a gyártmányok forgalombahelyezése alkalmával kell kiegyenlíteni.

Ennek megfelelően 1938. március 31-iki esti átlag szerint a parfüm, alkohol, bor és kazein gyárak kötelesek a leltárt elkészíteni és a könyv vezetését megkezdeni. Ettől az időponttól fogva a szesz vásárlása után nem hajtják be a parfüm, rum és konyak gyárosoktól a forgalmiadó fejében előírt fix taxát. Hasonlóképpen nem hajtják be a keményített kazein gyáraktól sem a kgr.-ként 30 leies taxát.

Meg kell még említenünk azt, hogy az előbbi forgalmiadó rendelkezések, amelyek nem ellentétesek a mostani szabályokkal, érvényben maradnak.

Egy másik miniszteri rendelet minden egyes áruira nézve felsorolja azokat a százalékos taxákat is, amelyeket a vámoknak az előírt forgalmiadón kívül be kell hajtaniuk.

Százéves a satumarei-szatmári cipész ipartársulat

Az évforduló alkalmával lankát vásároltak a cipészek

A jelenleg cipész szindikátus név alatt működő, hajdani satumarei cipész ipartársulat elérkezett alapításának százéves évfordulójához. A nagymultu iparos intézmény vezetősége most ünnepélyes keretek között készül megünnepelni a jelentős évfordulót. Satumaren a timár- és csizmadia ipartársulaton kívül talán alig van iparos intézmény, amely ilyen nagy multra tekinthet vissza. Az évfordulónak különös jelentőséget ad az, hogy az intézmény száz év óta most először jut annyira, hogy kisebb értékű ingatlant vásárolhasson. A cipész szindikátus gazdasági bizottsága Tatár Miklós, Román Ferenc és Csigi Endre vezetésével hosszú évek gazdaságos munkájával kis tőkét gyűjtött össze és abból a Bercu-mare részen, a Somes partján most lankát vettek. Görbe Ferenc elnököt és a szindikátusi vezetőséget az az elgondolás vezeti, hogy a lankán vasár- és ünnepnaponként az egész héten dolgozó cipész iparos felüdülést találjon. A messzebbmenő terv az, hogy a lankán

iparos üdülőtelepet létesítenek. Természetesen ehhez szükséges, hogy a satumarei cipésziparosok egységes szervezetbe tömörüljenek. Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy 250 cipésziparos közül 70—80 tagja van csak a szindikátusnak.

A szindikátus, amelynek lelkiismeretes vezetősége mindent elkövet a szakcsoport érdekeinek megvédésére, méltán megérdemli a támogatást és a megbecsülést.

EZ IS EGY MEGOLDÁS

Két ur diskurál a kávéházban:

— Szeretnék veled kártyázni.

— Sajnos, nem tudok.

— Hát akkor sakkozzunk.

— Azt se tudok.

— Dominózni?

— Azt se.

— Ejnye, ejnye, akkor nem marad más hátra, adj kölcsön száz leit.

„Városépítészeti és városrendezés“

Moskovits János oradeai mérnök érdekes előadása.

Az oradeai Építőiparosok Szövetségének rendezésében rendkívül érdekes előadást tartott Moskovits János építész-mérnök.

Előadásának címe: „Városépítészeti és városrendezés“ volt s az előadás keretében érdekes és vonzó módon vázolta a városrendészeti problémák minden vonatkozását.

Mindenekelőtt a városok keletkezésének történelmi hátterét festette meg és felsorolta az ókori városok, a gótikus városok és a római városok keletkezésének feltételeit. A labirint város, mint neve is mutatja, teljesen rendezetlen utak és háztelkek össze-vissza torlódása volt. Családi telkek, adományozások, vagy zsákmányolások útján keletkeztek; a gótikus városban — noha még teljesen tervszerűtlenül — bizonyos törekvés jelei mutatkoznak.

A római városban már várostervezési elképzelések mutatkoznak. Bizonyíték erre Vitruvius, aki foglalkozott az ókori városépítészettel. De sokat elárulnak a középkori épületek, iskolák, templomok, fürdők, kertek létesítésére.

E bevezetés után rátért a modern város fejlődési lehetőségeinek ecsetelésére. Beszített arról, hogy egy város jövőjének vizsgálatánál be kell tartani a fejlődés valószínű vonalát s kitért az összes kérdésekre, mint lakásviszonyok, középületek, utak és forgalmi vonalak.

A forgalmi utak kérdésével részletesen foglalkozott Moskovits mérnök s vázolta, hogy a közösség olyan utakat akar, amely a várost szervesen bekapcsolja az ország gazdasági vérkeringésébe, ettől függetlenül viszont egészséges, a forgalom zajától távolosó utcában akar lakni s olcsó és gyors közlekedési eszközökkel akarja elérni munkahelyét.

Beszített a főutak nemzetvédelmi fontosságáról s megemlékezett a most aktuális Cluj-Budapest ország tervéről, mely komoly problémát okoz, hiszen a város főuccáján át vezetve, nagy torlódást okozhat. Moskovits mérnök konkrét megoldásokat ajánlott.

Ezzel kapcsolatban az utak tehermentesítéséről tett említést, majd szépirodalmi problémákról beszített rendkívül érdekesen és lebilincselően.

Beszített a zöld területek, azaz építési tilalom alatt álló parkok, sporttelepek, városi erdők és faiskálák kérdéséről, majd rátért a közlekedés problémáira.

Még a lakó területek, lakáskérdések és különböző városrendészeti kérdésekre tért át, majd a helyi építési szabályrendeletek szükségességéről beszített.

A nagyszerű előadást mindvégig feszült érdeklődéssel kísérte és végül hálás tapsal köszönte meg.

LEHETETLEN SZALLODA

Egy részeg ember éjjel jön haza a szállodába és nem találja az ajtaját. Benyit egyik szobába, ahol gorombán rákiáltanak, hogy menjen dolgozni.

Kerdi tovább keresni a maga ajtaját és keresés közben megint csak abba a szobába nyit be. Az ottani lakó most már még dühösebben kergeti el.

A részeg odébb áll és tovább keres. Pechére harmadszor is ugyanabba a szobába nyit be.

— Ejnye na — ordít rá a lakó — hát magától már nem lehet nyugton lenni?

— De kérem — mondja a részeg — kicsoda szálloda ez, hogy minden szobában maga lakik?

BOSSZANTÓ FELREERTÉS

Macera hazajön a kávéházból és kétségbeesett ábrázattal meséli:

— Képzeld, Róza, milyen pechem van.

— Mi történt?

— A kávéházban véletlenül átültem egy másik székre, amelyen egy kalap volt.

— Na és?

— Na és egy urtól kaptam egy pofont.

— Megérdemelted.

— Na igen, de aztán sült ki, hogy a kalap az enyém volt.

Kedvező rendelkezés a tanoncszerződések kötésével kapcsolatban

Az oradeai munkaügyi felügyelőségen keresztül nagyjelentőségű miniszteri rendelet érkezett a helyi munkakamarához. A rendelet a tanoncszerződések megkötésére vonatkozóan tartalmaz üdvös intézkedéseket. A munkaügyi miniszter a jövőben mentesíti mind a mestert, mind a tanoncot igazoló irataik benyújtásától. Mint ismeretes ugyanis, a tanoncok beszügdtetésénél eddig úgy a mesternek, mint a tanulóknak állampolgársági, születési és a mesternek erkölcsi bizonyítványt kellett a munkamurai aktához csatolniok. Ezután elég ezeknek az igazolvá-

nyoknak a pusztá felmutatása is.

Mindazok, akik az eddig megkötött tanoncszerződéseknek a fenti iratokat benyújtották a munkakamarához, szükség esetén visszakérhetik azokat és másutt használhatják fel. A munkakamara a jövőben feljegyzi a bemutatott igazoló iratok számát, kiállítási helyét és ezt a kimutatást mellékelik az aktákhoz.

Ezzel az intézkedéssel az iparosok és a tanoncok mentesülnek a költséges közjegyzői másolatok készítésétől.

Átszervezik és modernizálják a postai szolgálatot

A stabilizáció óta eltelt közel tíz esztendő alatt a fontosabb állami intézmények mindegyikénél nagyarányú reorganizációs tevékenység indult meg hatalmas arányú beruházásokkal, hogy ezek az állami intézmények és vállalatok meg tudjanak felelni a modern kor és a technika követelményeinek. Emek akciók során hozták rendbe a vasutat, a telefonszolgálatot és más állami vállalatokat. Kivételt a posta képez, amelynél ugyan minden évben sokmilliót tesznek ki az új beruházások, azonban egy átfogó reorganizációs program hiánya állandóan érezhető volt, aminek káros hatását megérezte úgy az állam, mint a magángazdaság.

A magángazdaság panaszai számosak és régiek a postával szemben, azonban azok orvoslása érdekében eddig vajmi kevés történt.

A postai szolgálat ellátása a nagyobb városokban is sok kívánnivalót hagy maga után, a vidéken azonban a postai kézbesítés rendszere és késedelmessége miatt rendkívül felszaporodtak a panaszok.

A helyzet tarthatatlanságát M. Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter is belátta, aki a posta sürgős reorganizálását határozta el. Az ezzel kapcsolatos terv a jelenlegi postai szabályzat gyökeres megváltoztatását jelenti be. A 40 év előtt megállapított szabályok ugyanis már sem a közönség, sem a posta érdekeinek nem felelnek meg. Információink szerint a közeljövőben részletes terv készül.

a postának modern szállító és kézbesítő eszközökkel való felszerelésére

és a postai személyzet munkájának racionalizálására, úgy, hogy a posta minden alkalmazottja képességeinek megfelelően fejthesse ki működését a posta adminisztrációjában.

A posta reorganizálásához és modernizálásához szükséges összegek előteremtése nem okozhat nagyobb gondot, mert az elmúlt években elért tiszta nyereséggel a postának már sikerült a válságévek alatt elszenvedett veszteségeit leírnia és a jövőben realizálható tiszta nyereség a modernizáláshoz szükséges beruházások fedezésére használható fel.

A posta 1936—37. évi mérlege szerint, 372 és félmillió készpénzkészlettel és giróbetéttel rendelkezik, vagyis a rendes bevételekből közel

400 millió lei áll rendelkezésére az új beruházások céljaira.

Az 1937—38. üzletévben, tekintve a múlt évi kedvező konjunktúrát, ez az összeg bizonyára jelentős mértékben növekedett, úgy, hogy ma már a posta készpénzkészletéből több, mint félmillió lei áll rendelkezésre.

A posta reorganizálására és modernizálására vonatkozó tervet Ghelmegeanu miniszter beruházásainak megfelelően — értesülésünk szerint — rövidesen elkészítik a posta illetékes osztályai és előreláthatólag már ebben az évben megindulnak azok a modernizáló gyakorlati intézkedések, amelyek a román postát nyugateurópai színvonalra emelik.

235 millió lei adó folyt be az elmúlt évben Satumaren

Neagu Straton satumarei behajtási pénzügyigazgató most állította össze a pénzügyigazgatóság elmúlt évi tevékenységének mérlegét. A részletes kimutatásból kitűnik, hogy az elmúlt 1937—38. költségvetési év a megyében az állampénztár szempontjából sokkal kedvezőbb volt, mint az előző költségvetési év.

Az összeállított mérlegből kitűnik, hogy az elmúlt évben az állam javára a helyi befizetési pénztárnál 23,658.718 lei folyt be. Ezzel szemben az előző költségvetési évben a bevétel 201 millió 924.429 lei volt. Tehát az 1937—38. költségvetési évben 30,734.289 lei volt a bevételi többlet.

Kérdést intéztünk a pénzügyigazgatóhoz, hogy minek tudható be ez a jelentős bevételi többlet. Straton pénzügyigazgató válaszában kiemelte azt, hogy a satumarei adófizetők jóindulata nagyban elősegítette a pénzügyi tisztviselők munkáját. Az adófizetők polgárok nagyrésze önként jelentkezett az adóhivataloknál, hogy esedékes adóját kifizesse.

A behajtási közegek csak nagyon ritkán kényszerültek erőszakos rendszabályok életbeléptetésére. A pénzügyigazgató azt is hangsúlyozta, hogy a behajtási szerveket utasította a legemberségesebb eljárásra. Minden adófizető hely-

zetét külön mérlegelés alá vették és csak, ha rosszindulatot tapasztaltak, határozták el a végrehajtást.

Az elmúlt évi hátralékokat csak részben sikerült behajtani. Ennek az az oka, hogy közigazgatási úton ezeket a hátralékokat legnagyobb részben törölni, illetve mérsékelni kell, mivel az illető adófizetők, mint kiderült, tévedésből lettek megadóztatva.

Az a tény, hogy a pénzügyigazgató március 29-én kelt rendeletében meghosszabbította a hátralékos adók kedvezményes kifizetésének határidejét, rendkívül megkönnyíti a hátralékok rendezését.

Végül a pénzügyigazgató felszólította az adófizetőket, hogy ha a behajtási tisztviselők részéről igazságtalan elbánásban van részük forduljanak hozzá bizalommal és ő minden esetben személyesen jóindulatulag vizsgálja meg az ügyüket.

ÖSZINTE VALASZ

A tisztelendő ur vallásórán megkérde Janikótól.

— Ki az, aki mindenkinek parancsol, akiktől mindenki fél, még az édesapád is?

— Az édesanyám.

Márciusban javult a textilpiac forgalma

A tavalyi rekord még így sem lesz elérhető. A rossz időjárás tönkreteszi a tavaszi piacot.

Bucureşti, április 29. A textiliparban a március havi forgalom meghaladja az ugyanezen hónapban elért négy évi forgalom átlagát. Ez a látszólagos lendület annak tulajdonítható, hogy az előző hónapok forgalma csökkent volt és 80 százalékkal alatta maradt a megelőző évek megfelelő havi átlagának.

Igy a márciusi emelkedés kompenzációs jelleggel bír.

A piacon uralkodó tartózkodásnak külföldi forrása van, mert a nemzetközi piac a textiliparban is bizonyos várakozó álláspontra helyezkedett. A forgalom feltűnően az ugynevezett városi cikkekben emelkedett, míg

a falusi textilanyag még mindig nem talál felvevő piacra.

A kedvezőtlen időjárás által eredményezett tartózkodás újabb nehézség elé állítja a textilipart, amely mégis elsősorban hitelválsággal küzd. Látható, hogy sem a közvetítő, ugynevezett angro-kereskedelem, sem a közvetlenül a fogyasztókkal szembenálló kereskedelem, nem bír kellő tőkével és csak a gyárak áruálmintációjával bonyolítják le forgalmukat. A nagyipar részéről beállt óvatosabb kihitelezés visszahat a forgalom élénkségére, ami viszont ismét akadályozója lett a kedvező tavaszi piacnak. A múlt évi forgalmat a textiliparban rekordforgalomnak ítélik meg, amelyhez hasonló az idén még a kedvező márciusi szezon mellett sem lesz elérhető.

KÜLFÖLDI UR AZ AUTOBUSZON

Külföldi ur száll fel Pesten egy autobuszra. Német nyelven érdeklődik, hogy hol kell leszállnia, ha a Westbanhofhoz akar menni. Az utasok tüzetesen megmagyarázzák neki. Közben odajön a jóképű, fiatal kalauz és megszólal:

— Kérem a jegyet!

— Nem ért magyarul! — figyelmezteti a kalauzt egy utas —, kérje tőle németül.

A kalauz összeszedi minden német tudományát és kissé bizonytalanul kérdezi:

— Hast du karte?

A külföldi ur kissé csodálkozik, de csakhamar magához tér és így válaszol:

— Nein, gib mir eins.

A kalauz letép egy jegyet és átadja:

— Da hast Du.

Az ur fizet és átveszi a jegyet:

— Ich danke Dir.

Az autobusz a Nyugathoz ér. A külföldi ur leszáll és szívélyesen odaköszön a kalauznak:

— Servus!

(—) UJ RENDSZER KERESKEDŐK CSOMAGJAINAK ELHELYEZÉSE A VASUTI RUHATÁRBAN. A vasuti vezérigazgatóság a kereskedők érdekében azt az újítást vezette be, hogy a kereskedők kiküldhetik a vasuti ruhatárakba elutazni készülő vevőik csomagjait, kik azokat ott átvehetik. A csomagok elhelyezése és átvétele külön erre a célra szolgáló nyomtatványokkal történik. Minden kereskedő vásárolhat a ruhatárnál ilyen nyomtatványt füzetet, melynek ára 20 lei és husz csomagra használható fel. A csomagok őrési díja naponként 4, illetve a terjedelmesebb (egy méternél hosszabb) csomagok után naponként 3 lei. Az új rendszer igénybevételére vonatkozólag részletes felvilágosítást kaphat bárki az Aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál, vagy az állomáson.

Tőzeget brikett

Nekiünk is vannak gazdag tőzegetelepeink és már évek óta keres egy világszabadalom megfelelő tőkét brikett, koksz- és faszéngyártásra tőzegetből. Gazdasági előnye lenne, hogy féláron juthatna a vevő az egyéb tüzelőanyagokkal egyenlő értékű fűtőanyaghoz. A niederheini Walsum-ban C. Müller szabadalmazott eljárása szerint tőzegetből brikettet állítanak elő. A tőzeg víztartalmát préselés és mesterséges szárítás útján 20—25%-ra csökkentik, utána pihafűrészporrall keverik, majd teljesen kiszáritva, hidegaszfalttal vagy bitumennel vonják be. Utóbbi a brikettet teljesen időállóvá teszi. Adott esetben a brikett hőértékének növelésére szénport is lehet belekeverni, ami az elégetést meggyorsítja. A nálunk felkínált eljárás ennél sokkal tökéletesebb, mert más anyaggal való keverés helyett érlelést eszközöl magasnyomású hő mellett.

Magas prémiumot kapnak a deszkaáruelexportőrök

Bucureşti, április 29. A most megjelent rendelettörvény, a nemzetgazdasági minisztériumnak 80 millió rendkívüli hitelt utalt ki a puhafa export prémiumainak fedezetére. Ezzel kapcsolatban a nemzetgazdasági minisztérium szabályozta a kiviteli prémiumokat, amelyek a vámtarifa 637. és 653. szakasza alá eső deszka és ládaáru után az exportőrök kapnak. A Kiszárási és így Palesztinába irányuló exportnál 5, az egyiptominál 10, a Franciaországba, Észak-afrikába, Spanyolországba, Írországra, Angliá-

ba, Belgiumba és Hollandiába irányuló exportnál 15 százalék lesz a prémium. A kompenzációs eladásoknál prémium nem nyer kifizetést, kivéve az északirországi szállításokat. A prémium fizetése akként történik, hogy a vámokmányok felmutatása után a kiviteli hivatal csekkeket bocsát ki a Nemzeti Bank terhére. A prémium nagyságát úgy számítják ki, hogy a Banca Nationala által átengedett devizáknak a 30 százalékos felárral mutatózó összege után számítják ki a prémiumot.

A könyvvezetési mentesség kiterjesztését kérik

Bucureşti, április 29. A nemzeti aviatikai alap igazgatósága értesítette a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségét, hogy nem kívánja az aviatikai bélyegnek naponkénti leróását, hanem beéri a javaslatba hozott évi 100 leies forfe-táris összeggel. Ez az összeg külön fizetendő a pénzügyminisztériumot illető 200 leies forfe-táris összegtől. Ez vonatkozik mindazon kiskereskedőkre, akiknek jövedelme nem haladja meg a 75.000 leit, tehát a patenta fixa nyolcadik osztályánál nem magasabb osztályba tartoznak. Az Argus felveti a kérdést, hogy nem igazságtalan-e a többi patenta fixa alá eső kiske-

reskedőket és kisiparosokat könyvelési kötelezettséggel megterhelni. A kilencedik osztályba tartozhatik 80.000 lei jövedelmű kiskereskedő, aki ha egy havi 2.000 lejellel díjazott óráskönyvelőt tart,

akkor jövedelmének csaknem egy harmadáról kénytelen lemondani.

Az említett lap e helyett azt javasolja, hogy a patenta fixa alá tartozó összes kiskereskedőket és kisiparosokat mentesítsék a könyvelési kötelezettség alól, ezzel szemben forfe-táris illeték fokozatos legyen, amely osztályonként 100 leitől 2500 leig emelkedik.

Készülék, amely automatikusan megállítja a vonatot, ha baj van

Kecskemét, április 29. Két magyar feltaláló rendkívül nagy horderejű felfedezéssel lepte meg a világot és alig terjedt el találmányuk híre, a posta szinte ontja a leveleket a világ minden részéből, amelyekben a kormányok érdeklődnek a találmányok iránt. Az egyik feltaláló Juhász Gábor hadirokkant volt műszaki tisztviselő és jelenleg szellemi szükségmunkás, ő szállítja az ötleteket, társa pedig, aki ezeket megvalósítja Santa Andor okleveles gépészmérnök, ipariskolai tanár. Mát több technikai újítással lepték meg a világot, ezek azonban Kecskemét, illetve Magyarország határán túl nem terjednek. Mostani két felfedezésük azonban

felkeltette három világörész érdeklődését. is

Juhász Gábor és Santa Andor automatikus vonatmegállító készüléket szerkesztettek, ezenkívül sikerült olyan szerkezetet feltalálni, amely jelzi, hogy a készülékekkel felszerelt tengeri hajó, vagy repülőgép sülyed. Az utóbbi készülék még azt is mutatja, hogy ha a repülőgép, vagy hajó elmerült a tengerben,

a víz melyik pontján fekszik és hány méter mélységben van.

Santa Andor mérnök a két találmányról a hozzáfutó újságíróknak a következő érdekes felvilágosítást adta:

— A vasuti szabadalom, amely kiküszöböli a mozdonyvezető esetleges figyelmetlenségéből bekövetkező tömegszerencsétlenséget, rendkívül szellemes készülék. Ha a mozdonyvezető figyelmét bármily okból kikerüli a tilosra állított szemafel, a mozdonyra szerelt készülék bizonyos távolságon belül

automatikusan megállítja a vonatot.

Eziránt a készülék iránt az Egyesült Államok, a Délafrikai Unió, a Belga Államvasutak két francia vasúttársaság, a német birodalmi vasutak, a jugoszláv államvasutak és a szovjet érdeklődött. Valamennyien kérték a szabadalmi leírást. A Szovjet, hogy elsőségét biztosítsa, a két találmányért kizárólagossági jog mellett 150 ezer dollárt is felajánlott.

— A másik találmány — folytatta Santa — különösen a tengeri hatalmakat érdekli. Egy készüléket találtunk fel ugyanis, amely automatikusan jelzi, ha a készülékekkel felszerelt hajó, vagy óceánrepülőgép sülyed. A készülék nemcsak azt jelzi, hogy a hajó, vagy repülőgép elmerült a tengerben, hanem azt is jelzi, hogy a tenger mely pontján sülyedt el és hogy hány méter mélységben fekszik.

— Mikor ennek a találmányunknak híre járt, pár napon belül a világ minden részéből érdeklődtek utána. Elsőnek

az amerikai haditengerészet jelentkezett, azután az angol admirális, majd a bécsi japán követség, a Szovjet és az olaszok.

Az angolok levelükben kérték, hogy a legnagyobb diszkréció mellett közöljük velük a találmányunk a lényegét és egyben árajánlatot is kértek tőlünk. Kérték, hogy külön nevezzük meg azt az összeget, amit abban az esetben kérünk, ha az egész találmányt kizárólagosan nekik adjuk el és kérték, hogy írjuk meg azt az összeget, amit akkor kérünk, ha a találmányt azért másnak is felajánljuk.

— Már meg is irtuk a választ, — szól Rózsa Juhász Gábor. — Az első esetben 45.000 fontot, a másik esetben 15.000 fontot kérünk a szabadalomért.

A feltalálók nagy reménnyel várják az „eredményt”, de addig sem ülnek tétlenül, mert már készül a legeslegjobb találmány, a könnyű repülőgépmotor, amelynek határfoka állítólag majdnem kétszeres lesz a mostaninak és mint a feltalálók mondják, „valósággal forradalmasítani fogja az egész aviatikát”.

Mikortól kezdve jár az új forgalmiadó?

A pénzügyminiszter egyik új rendeletében a pénzügyi közegek téves magyarázatának elhatalmasodásaképpen úgy intézkedett, hogy az 1938. március hó folyamán belföldi fogyasztás céljából forgalomba helyezett áruk 6 százalékos forgalmiadóját 1938. április 10-ig kell fizetni. Ezenformán a 6 százalékos forgalmiadó alá eső és 1938 március hó folyamán forgalomba helyezett áruk után csak az egyszerűen 6 százalékos forgalmiadót kell behajtani, amelyet 1938 április 10-ig lehet fizetni. A forgalmiadó beutalása olyképpen történik, hogy annak 90 százaléka a rendes költségvetés javára, 10 százaléka pedig a nemzetvédelmi alap javára vételezendő be. Az 1938 április 1-től kezdve forgalomba helyezett áruk után azonban már a 6 százalékos rendes forgalmiadón kívül az 1 százalékos nemzetvédelmi új forgalmiadót is be kell hajtani.

HIVATALOS NYELV

A község bírájának a statisztikai hivatal részére egy kérdőívet kell kiállítania, ahol többek között a következő kérdés áll:

„Analabéták száma és viszonya a község lakosságához”.

A bíró válasza ez volt:

„Analabéták száma 83 és a lehető legjobb viszonyban vannak a lakosság többi részével”.

CONVOCARÉ

Căminul Industrişilor din Arad îşi va ţine în ziua de 8 Maiu 1938, orele 10 a. m. în sala Casei Culturale a Industrişilor din Arad

adunarea generală ordinară

la care cu onoare invităm membrii.

Intrucât membrii nu se vor intruni în număr suficient conform statutelor, adunarea generală ordinară se amână de drept pe ziua de 15 Maiu 1938, când se va ţine cu aceeaşi ordine de zi, în acelaşi local, la aceeaşi oră, fără considera-re la numărul celor prezenţi.

Preşedinţia.

Arad, la 29 Aprilie 1938.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea prezidială.
2. Raportul direcţiunii.
3. Prezentarea contului de gestiune şi a bilanţului.
4. Raportul cenzorilor şi acordarea descărcării.
5. Prezentarea bugetului pe anul în curs.
6. Complectarea direcţiunii şi a comitetului de conducere pe timp de 3 ani, alegerea comitetului de cenzori pe 1 an.
7. Eventuale propuneri.

MEGHIVÓ

Az Aradi Iparos Otthon 1938. évi május hó 8-án, d. e. 10 órai kezdettel tartja meg

rendes évi közgyűlést

az Aradi Iparos Kulturház nagytermében, a melyre tisztelettel meghívjuk tagjainkat.

Amennyiben a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, a közgyűlés 1938. évi május hó 15-én tartatik meg, ugyanazon helyen és órában, azonos napirenddel, amikor a meg-jelentek számára való tekintet nélkül határoz.

Arad, 1938. április 29.

Elnökség.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Igazgatóság jelentése az elmúlt évről.
3. Zárószámadások és vagyommérleg jóváhagyása.
4. Számvizsgáló-bizottság jelentése és a fel-mentvény megadása.
5. Költségeloirányzat jóváhagyása.
6. Választások: az igazgatóság és választ-mány kiegészítése 3 évre, valamint a számviz-száló-bizottság megválasztása 1 évre.
7. Esetleges indítványok.

Hétszázalékos osztalékot fizet a Petrosani.

A Petrosani S. A. pentru Exploatarea Minelor de Cărbuni şabányavállalat ezévi közgyűlésének határozata értelmében az 1937. évre 7 százalékos osztalékot fizet. A közgyűlés ratifikálta Atta Constantinescu, Gheorghe Cretzianu és Richard Franasovicinak az igazgatóságba történt kooptálást, ismét az igazgatóságba választottak Mihail Constantinescu, Gheorghe Cretzianu, Oscar Kaufmann, Mihail Popovici, báró Kornfeld Pál, gróf Bethlen József, Vaida Jenő és dr. Gratz Gusztáv. A közgyűlés után tartott igazgatósági ülés elnökké ismét Tancred Constantinescut, alelnököknek pedig Ion Săvescut és Weiss Fülöpöt választotta meg. Az igaz-gatótanács tagjai Tancred Constantinescu, dr. Chorin Ferenc, Kaufmann Oszkár, Fuchs Richard, Ion Săvescu, dr. Sász Pál és I. E. Bujoiu vezérigazgató.

✱

Emelkedett a vasúti autóbuszok forgalma.

Az elmúlt évben a vasúti autóbuszok által le-bonyolított forgalom erősen növekedett. 1935-ben a vasúti autóbuszok még csak 234 ezer utast vittek, 1937-ben már két és félmillió utast szállítottak, míg a szállított árumennyiségek 1 millió kilóról tizenegy milli ókilóra emelkedtek. Az emelkedés fő oka a magánautóbuszjáratok fokozatos beszüntetése.

Jegyezzünk részjegyeket az Aradi Iparosok Hitelszövetkezeténél

Önmagát támogatja, aki részjegyeket jegyez — Mindenki csak a jegyzett részjegyek összegéig felöl

A jövő évben ünnepli meg Arad nagymul-tu iparos intézménye, az Aradi Iparosok Hitel-szövetkezete fennállásának negyvenedik évfor-dulóját. A közelmúltban megtartott közgyűlésen egyhanguan kimondották, hogy ezt a jelentős dátumot azzal ünneplik meg a legméltóbb mó-don, ha megerősítik, fejlesztik a Hitelszövetke-zetet oly módon, hogy nagy tömegekben jegyezzenek újabb részjegyeket. Ugyanez a közgyűlés módosította az új szövetkezeti törvénnyel össz-hangban az alapszabályokat is. A módosítás szerint a részjegyek minimális névértékét ezer leire emelték, vagyis az, aki egy részjegyet je-gyez, ezer lei kifizetését vállalja.

Jelentős és a tagok szempontjából rendkívül kedvező módosítás az alapszabályoknak az az intézkedés, amelynek értelmében minden tag csak az általa jegyzett részjegyek összegéig fe-löl, míg a régi alapszabályok szerint a fe-lelősség a jegyzett részjegyeknek ötszörösére terjedt.

A közgyűlés által kibocsátott felhívásnak meg volt a kellő hatása és már eddig is nagy számban jegyezték az aradi iparosok újabb rész-jegyeket. A jegyzést megkönnyíti a Hitelszövet-kezet igazgatóságának az a határozata, amely

lehetővé teszi, hogy a lejegyzett összegeket a tagok részletekben, havi 100, illetve heti 25 leies részletekben egyenlítsék ki.

A mozgalom, amely most megindult, a szö-vetkezeti eszme, az iparos szolidaritás megerő-södését jelenti. Mindenki tudatában van annak, hogy az „aki ezt a jelentős iparosintézményt tá-mogatja, önmagán segít. Hosszu esztendőök óta áll az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete a köl-csönre szoruló iparosok rendelkezésére és teszi számukra lehetővé új szerszámok, gépek vásár-lását, termelésük fokozását. Kölcsönt viszont tudvalevőleg az alapszabályok értelmében csak az kaphat, aki tagja a hitelszövetkezetnek. Ez-ért minden iparosnak személyes érdeke is, hogy a hitelszövetkezet tagjai közé sorakozzon, akkor pedig, ha már tag, ugyancsak érdeke, hogy újabb részjegyek jegyzésével az intézményt megerősítse. Ne csak a fiatal iparosok, de azok is, akik a szövetkezetnek eddig is tagjai voltak, jelentkezzenek, jegyezzenek részjegyeket, erő-sítsék a hitelszövetkezetet, mert ezzel saját ma-gukat erősítik: olyan támaszt teremtenek a ma-guk számára, amely szükség esetén mindig mel-lettük áll és biztosítja kenyérkereső forrásuk: üzemük, műhelyük fennállását, fejlődését.

Ujra feléled a talpbőrkartell

Néhány hónappal ezelőtt megemlékeztünk arról, hogy a talpbőrkartell beszüntette műkö-dését. Amíg élt, sikerült neki a talpbőrárákat annyira emelni, hogy a fogyasztóközönség már nem bírta el a felemelt árakat, visszaesett a fo-gyasztás, a kartellen belül a gyárak között egyenletlenségek törtek ki, melyek végül is a kartell feloszlásához vezettek. Amióta a kartell

megszűnt, a talpbőrárák átlagban 40—50 leiel estek kilónként. Most a Tempo jelentése szerint a talpbőrgyárak elhatározták a talpbőrkartell új-ból való életrehívását és ezzel kapcsolatban közös eladási iroda felállítását. Ez az elhatáro-zás kétségkívül az árak újból való drágulásához vezet.

Eltiltották a szobafestőket a lakástüstöléstől

A közegészségügyi miniszterium az egész-ségügyi törvény vonatkozó szakasza alapján új szabályzatot dolgozott ki és léptetett életbe a gázosítás utján lakásféregtelenítésre vonatko-zólag. Eszerint ezután mindennemű gázbeha-tással történő lakásféregtelenítés csak a minisz-terium által felülvizsgált és használatra enge-

délyezett gázokkal és csakis erre a célra auto-rizált specialisták (vegyészek) által eszközöl-hető. Az új törvény nemcsak a ciannal, hanem a szénkéneggel és az összes kénalapú szerekkel való gázosításra vonatkozik és betartásának ellenőrzését máris a legszigorúbban megkezdték az illetékes egészségügyi hatóságok.

Május 15-ig kell benyutaniok a jelzálogos adósoknak az adómérséklés iránti kérést

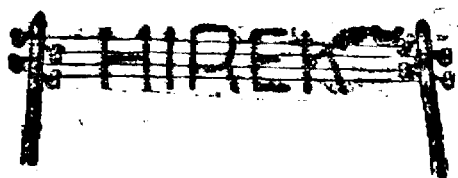
Az egyenesadóról szóló törvény 65-ik sza-kasza megállapítja, hogy a „jelzálogos adóssá-gok után megállapított adókból az adófizető mérséklést kap“.

Az adómérséklést csak adóvallomás alap-ján engedélyezik. A jelzálog adósságokra vonat-kozó vallomást minden év április 1 és május 15-ike közötti időben kell benyújtani.

Az idézett törvényszakasz alapján felhívjuk a háztulajdonosokat, akiknek jelzálog adóssá-guk van, (olyan adósság, amely az ingatlanra van betáblázva), hogy május 15-ig adják be a pénzügyigazgatósághoz a kérvény-vallomást. Be kell szerezni egy friss telekkönyvi másolatot az ingatlanról, valamint egy igazolványt a bank-tól, vagy magánostól, akinél adósságunk van és

ebben a hitelező igazolja egyrészt a fennálló adósság összegét, másrészt azt a kamatösszeget, amelyet az elmúlt évben (1937 április 1-től 1938 április 1-ig) kapott. Ugy a telekkönyvi máso-latot, mint a hitelező igazolványát a kérvény-vallomáshoz kell csatolni.

Megjegyezzük, hogy a bucareştii ítélőtábla IV-ik szekciója jogi döntést hozott arra néve, hogy az adómérsékléshez nem szükséges az, hogy az adós a kamatot ki is fizette legyen, ha-nem elég, ha azt bizonyítja, hogy a kamatöss-zeggel tartozik. Tessék tehát jól megjegyezni, hogy a ki nem egyenlített kamat összege is le- vonandó az adó alá eső lakbérértékből, amennyi-ben a kamattal valaki törvény és szerződés sze-rint tartozik.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, fél évre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, fél évre 150 lei, negyed évre 75 lei.
Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és Kiadói Hivatal — Redaction und Administration:
Hirdetések négyzetcentimétere 6 lei. Éves köteteknél árenda díj.
Arad, Caminul Industrişilor — Iparos Otthon, Strada Braţianu 18.

— Az utolsó négy év alatt kilencvennégy százalékkal csökkent a kényszeregyezségi kérvények száma. Az igazságügyminisztérium statisztikai hivatala adatai szerint az 1937. évben 170 kényszeregyezségi kérelmet nyújtottak be az 1936. évi 150 kéréssel szemben, ami 13 százalékos növekedést jelent. Az 1933. évben a kényszeregyezségi kérések száma 2900, az 1934. ében 284, az 1935. évben 237, az 1936. évben 150 és az 1937. évben 170 volt. Az 1933. évi adatot véve tekintetbe, négy év alatt a kényszeregyezségi kérések száma 94 százalékkal esett vissza. A kényszeregyezségi kéréseknek nagy száma 1933-ban azzal magyarázható, hogy akkor hilyezték hatályon kívül a kényszerfelszámolásról szóló törvényt.

— Gyárakban dolgoznak a nyáron a mérnökjelöltek. Bucurestiből jelentik: A fővárosi politechnikum igazgatósága megkereste az Ugirt aziránt, hogy tegye lehetővé, hogy a műegyetem hallgatói a szünidő alatt két hónapos gyakorlatot folytathassanak le a különböző nagyipari vállalatoknál. Az igazgatóság utalt arra, hogy a hallgatók javarésze szegénysorsu és így kérte a vállalatokat, hogy a vendég mérnökjelölteket ellátásban is részesítse. Az Ugir vezetősége megígérte, hogy a kérelem teljesítése végett eljár a gyárvállalatoknál.

— Repülőbélyegilleték a szolgálati szerződésnél. Több esetben megtörtént, hogy a Nemzeti Repülőalap ellenőrei eljárak a bankoknál és gyárvállalatoknál és megállapítva az igazgatósági jegyzőkönyvből, hogy ügyvezető igazgatói, vagy cégjegyzői megbízást történt, kihágási jegyzőkönyvet vettek fel, mert a vállalat nem fizette be az egy ezrelekes aviatikai illetéket. A Repülőalap igazgatósága most utasítást adott, hogy az illeték csak oly esetben fizetendő, ha új vállalat alkalmaztatás történt írásos szerződéssel, tehát a megbízás egyedül az igazgatósági jegyzőkönyvben történt.

— 150 millió a Mica tiszta nyeresége. Bucurestiből jelentik: A Mica társaság most tette közzé mérlegét. Az aranybánya vállalat tiszta nyeresége az 1937-es esztendőben 159.006.741 lei volt.

— Csak kereskedők adhatnak el ócska-vasat. Galatiból jelentik: A hatóságok rendelkezést adtak ki, amely szerint a jövőben a heti piacokon és vásárokon csak kereskedők adhatnak el ócska-vasat és ez a rendelkezés beszüntette a piaci árusok egyik jövedelmező üzletágát.

— UJABB UTASÍTÁS AZ IDEI ADÓ KIIRASARA. A pénzügyminisztérium újabb utasítást adott ki az egyenes adók átszámításáról szóló rendelet törvény magyarázata tárgyában. Eszerint a husz százalékos emelés az előző év adóalapjára (roljára) vezetett teljes adóra vonatkozik, tehát nem külön állapítandó meg az elementáris és komplementáris adóra nézve. Az új vállalatok, amelyek most, vagy az adóév folyamán kezdik meg működésüket, nem esnek a husz százalékos emelés alá, hanem önállóan állapítják meg az adó az egyenes adókról szóló törvény rendelkezései szerint. Olyan esetekben, ahol valamely új vállalatra nézve az adó már kivettett, de az fellebbezés alatt áll, az ezévi adó kiszámításánál tekintetbe vehető a husz százalékos emelés. Az emelés keresztülvitele adminisztratív jellegű, ami azt jelenti, hogy az ellen nem lehet az adótörvény szerinti jogorvoslattal élni. Adócsökkentést csak az ingatlanokat terhelő jelzálogos adósságok alapján történhetik. Az erre vonatkozó kérelem május 15-ig nyújtható be.

— Kartellbe léptek a talpgyárak. Bucurestiből jelentik: A Tempo című lap jelentése szerint a romániai talpgyárak kartellbe léptek. A jövőben csak közös eladásokat eszközölnek.

— Új CFR autbuszjáratok. Bucurestiből jelentik: Az alant következő ardeali magánvasutak mentek át a CFR tulajdonába és központjukat a Bucurestii CFR vezérigazgatóság épületébe helyezték át: Satu Mare—Baia Mare, Ardealul de Sud, Huedin—Caletale, Tarnava Mica, Matia Crisana, Timisoara—Buzias, Turda—Campani—Abrud, Jebel—Liebling, Jibou—Cugir, Caransebes—Hateg, Bihorene—Mures Turda, Unite—Satmarene, Timisoara—Lipova Radna, Valea Visaului, Jibou—Baia Mare, Nasaudene.

KEPTELEN FELTEVÉS

Agenor megállt a portás mellett és fejcsóválva megszólalt:

- Erthetetlen, nem látom az autómot.
- Méltóságos uram, — kockáztatta meg a portás — valószínűleg ellopták.
- Ugyan, az lehetetlen!
- Miért volna lehetetlen?
- Mert lopás ellen biztosítva van.

az van fórbán. Viszont az van hátrányban, aki szél ellen játszik. Ki korán kel, aranyat lel, a mit megtehetsz ma, ne halaszd holnapra.

Es vegye tudomásul, hogy ma nem úgy kezdődik egy háború, mint régen. Azelőtt, ha valaki el akart kezdeni egy csatát, előbb meg kellett üzenni a háborút. Amíg a háború nem volt megüzelve, nem lehetett elkezdni és tekintettel a közlekedési eszközök kezdetlegességére, két hétig is eltartott, amíg az üzenet megérkezett.

De ma? Ha ma egy ország hadat akar üzeni, 2—3 óra alatt odarepül, ledob pár bombát és azonnal kezdődhet a háború.

De mit beszélnek annyit? Száz szónak is egy a vége: a háború elkerülhetetlen és passz! Mert jegyezze meg magának, hogy addig jár a korszak a kutra, amíg eltörik.

Pataki ezzel szemben nőtlén, testsulya 104 kiló. Ebédre megeszik hat darab töltött káposztát, vacsorára két adag serpenyős rostélyost. Ő így nyilatkozott:

„Marhaság! Nem lesz háború — ezt még a vak is látja. A vad fegyverkezés, amely mostanában az egész világon folyik, eleve kizárja, hogy háború lehessen.

Micsoda? Maga ezt nem érti? Pedig ez a legkézenfekvőbb dolog a világon. A fegyverkezés nemzetgazdasági szempontból végtelenül hasznos dolog. A fegyverkezés állandóan foglalkoz-

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportjai Igazgatósága ezúton közli f. t. tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Grupa I. Csoportban: v. l. - özv. Ignatie Herling Ignác 949, Iosif Kocsis József 950, Mihail Probst Mihály 951, v. l. - özv. Ioan Hack Jánosné sen. 952, s. l. Teodoriu Antoniu Laa, Antal Teodorné 953, v. l. - özv. Ioan Zsupon Jánosné 954.

Grupa II. Csoportban: Iosif Kocsis József 1021, v. l. - özv. Ignatie Herling Ignác 1022, Mihail Probst Mihály 1028, v. l. - özv. Ioan Hack Jánosné sen. 1024, v. l. - özv. Antoniu Gáspári Antalné 1025 sorszámig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupei de Ajutor de Inmormântare a Industrişilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiile lor, să achite restanța în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automat, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

Grupa A) Csoportban: 1039 Avram Mihailné, 1040 Probst Mihály, 1041 Probst Mihály, 1042 Mikolás Albert, 1043 Dobra Miklós.

Grupa B) Csoportban: v. l. - özv. Farkas Albertné, 1019 v. l. - özv. Hammer Adolfné.

Magyar iparosok!

Rendeljétek meg a

Magyar Nép című lap

hetenként husz oldal nagyságban jelenik meg. Előfizetési díj egy évre 150 lei, fél évre 85 lei. Kiadói hivatal: Cluj, Baron L. Pop 5. — Kérjen mutatványcsomagot! — A lapban állandó iparos rovat!

Lesz-e háború?

Írta: BODOR PAL

Vermes nős, családos ember. Testsulya 52 kiló, négy gyereke és ideges gyomorsava van. Fűszertelen diétán él, a dohányzástól eltiltották. Tegnap így nyilatkozott:

„A háború elkerülhetetlen. Ezt még a vak is látja. A vad fegyverkezés, amely mostanában az egész világon folyik, nem vezethet másra.

Vagy azt hiszik talán, hogy a fegyverkezést a végtelenségig lehet folytatni? Nagyon téved! A fák nem nőnek az égig! Egyszer csak leesik az első repülőbomba és akkor itt a krach. Nincsen rózsza tövis nélkül — nincs fegyverkezés háború nélkül.

Évek óta egyebet sem hallunk, minthogy háborus veszély itt, háborus veszély ott, már pedig nem zörög a haraszt, ha nem fúj a szél.

Es egyáltalában, a háború csak azért is elkerülhetetlen, mert sok az ember. A vért le kell esapolni. A régieknek volt igazuk, amikor időnként piócat tettek a vermes ember nyakába. A mi a régieknek pióca volt, az lesz most a háború. My house is my castle.

Hogy a háború küszöbön van, azt abból is lehet látni, hogy mindenki igyekszik, hogy ő tegye az első hadilépést. Láthatjuk a saknál is, ugy-e, annál van az előny, aki az első lépést teszi és a futballnál is, aki az első rugást rugja.

TIPOGRAFIA „HIRLAP”, ARAD.

Felelős kiadó: NEMEDY GABOR.